

Julkaistu v. l. 1955

1.

Matti Huurre :

Kertomus Utajärven , Vaalan ja Muhoksen
pitäjien Oulujoen varressa olevien kiin-
teiden muinaisjäännösten inventoinnista
kesällä 1954.

S I S Ä L L Y S

A. Kivikautiset löydöt

1. Vaala

- a) Asuinpaikat
- b) Vaalasta keräämäni irtolöydökset

2. Utajärvi

- a) Asuinpaikat
- b) Utajärveltä keräämäni irtolöydökset

3. Muhos

- a) Asuinpaikat
- b) Muhokselta keräämäni irtolöydöt

B. Epämääräisiä kiinteitä muinaisjäännöksiä Utajärveltä

C. Historialliselle osastolle toimitetut esineet

D. Kansatieteelliselle osastolle toimitetut esineet

Lisäksi tähän kertomukseen liittyy 23 karttaa
sekä valokuvat 18239 - 18259.

I.

Kesällä 1954 sai allekirjoittanut Muinaistieteelliseltä Toimikunnalta tehtäväkseen inventoida kiinteät muinaisjään-
nökset Oulujoen varsipitäjissä Vaalassa, Utajärvellä ja Mu-
hoksella, jota varten Pohjois-Pohjanmaan Historiatoimikunta
lahjoitti 60.000 mk. Päähuomio oli kohdistettava niihin
alueisiin, jotka Oulujoki Oy:n kahden viimeisen voimalai-
toksen, Montan Muhoksella ja Utasen Utajärvellä valmistut-
tua jäisivät veden alle. Kansallismuseon intendentti, mais-
teri J. Leppäahon seurassa kuljin 18.6. yleiskuvan saamiseksi
autolla Vaalasta Ouluun joen vartta ja poikkesimme voimalai-
toksilla katsomassa niiden aiheuttamia maisemanmuutoksia.
Varsinaisen työn suoritin maastossa 25.6. - 7.8.

Helsinki 6.2. 1955

Matti Huurre.

4

A. Kivikautiset löydöt

1. Vaala

a) Asuinpaikat

Vaalan pitäjän alueella on Oulujoessa kaksi voimalaitosta, Jylhämä ja Nuojua. Näiden rakentaminen on muuttanut joen rannat Nuojuanlammesta Oulujärveen niin perusteellisesti, että niiltä tuskin enää tavataan jälkiä kivikauden asutuksesta. Sensijaan Vaalan Järvikylässä, Ylä- Ala -ja Keskijärvien välisellä kannaksella oleva runsaslöytöinen paikka on kai säästynyt, tosin en ehtinyt käydä siellä tutustumassa tilanteeseen.

Nuojua, Askolankangas. (valokuvat 18239-40, kartta 1)

Paikka sijaitsee n. $1\frac{1}{2}$ km alaspäin Nuojuan voimalaitoksesta, Nuojuanlammen pohjoisrannalla. Kangas on korkea ja jyrkkä entinen jokitörmä, jonka juurella joen rannalla sijaitsee Kantturan talo. Pohjoisessa ja koillisessa hiekkainen mäntykangas muuttuu soiseksi. Paikalle on rakennettu sähkölinja, jonka luota löysin kvartssia, mm pari kaavinta (13601:1-2) sekä runsaasti palanutta luuta (13601:5).

Kankaalla on kymmeniä matalia, pyöreitä kuoppia, läpimitaltaan 3 - 4 m, ilmeisesti puyntikuoppia.

Paikan omistaa mv. Antti Laukkanen (Nuojua, Kanttura).

Nuojuan voimalaitoksen luota on löytynyt runsaasti kiviesineistöä, ehkä tulisijojakin, mutta paikka on rakennustöissä myllätty perusteellisesti, joten siitä ei enää voinut havaita mitään asutusmerkkejä.

b) Vaalasta keräämäni irtolöydökset.

1. Poikkikirves (13590:1), kookas, sädekiviliuskettä.
2. Kiviesine (13590:2), tummaa kiveä. Mahdollisesti kivikautinen, käytetty myöhemmin metallin hiomiseen.
3. Kiviesine (13590:3), edellistä suurempi, harmahtava. Muuten kuin edellinen.

Edellämainitut esineet lunastettu mv. Iikka Lamminaholta 400 mk:lla. Löytyneet Lamminahon pelloista. Tarkempia tietoja ei ole. Aikaisemmin talosta museoon tulleet esineet, reikäkivi (5665:1) ja taltta (5665:2) ovat löytötietojen mukaan löytyneet aivan joen rannasta. Nuojuan voimalaitoksen valmistuttua on löytöpaikka, joka on n. $1\frac{1}{2}$ km ylöspäin padosta joen pohjoisrannalla, nähtävästi jäänyt veden alle.

2. Utajärvi

Asuinpaikat.

41 Niskankylä, Niemelä. (Valokuvat 18241-42, kartat 2 ja 2a)

Niemelän talo, jonka nykysin omistaa mv. Matti Honkanen, sijaitsee Oulujoen pohjoisrannalla n. 5 km Utasen voimalaitoksesta ylöspäin.

Tilalta on tehty aikaisempia löytöjä (3207; 3045; 2 - 4; 3671:10 - 11), mutta nykyiset asukkaat eivät tiedäneet löytöpaikkaa. He arvelivat niiden olevan peräisin talon lähellä sijaitsevasta Liimonniemestä, jossa heidän tietämänsä mukaan on asunut lappalaisia ja josta mm lähtee lapinpato.

6

Niemessä ei näkynyt kuitenkaan asutuksen merkkejä, rannalta löysin vain kiven(13605:7) jota ehkä on sahattu, mutta joka voi olla myös luonnostaan lohjennut.

Sensijaan n. 100 m joesta olevalta loivalta rinteeltä löysin melkoisesti kvartsisiruja, joukossa mm pari kaavinta (13605:1-2) sekä palanutta luuta. Rinne on uutismaata, sen takana on pientä mäntymetsikköä, josta samaten löysin kvartsia. Siellä oli myös matalahko n. 3 metriä läpimitaten oleva pyöreä kuoppa.

Utasen voimalaitoksen valmistuttua joutuu ainakin osa löytö-alueesta veden alle. Tutkittava.

86 Niskankylä, Alasuvannon kansakoulu. (Valokuvat 18243,45, kartat 3a ja 3b)

Koulu sijaitsee Oulujoen pohjoispuolella pienellä metsäisellä harjulla lähellä Oilinginojan suuta, n. 4 km ylöspäin Utasen voimalaitoksesta. Harjun kaakkoispäästä, jota kautta tie koululta maantielle kulkee, on joskus otettu hiekkaa ja tästä kuopasta ja sen läheisyydestä löysin kvartsi-iskoksia, joukossa kolme pientä esinettä (13602:1-3) sekä palanutta luuta. Harjun itäpuolella on vesiperäinen notko, josta maasto taas nousee maantielle mentäessä. Tältä rinteeltä, joka kasvaa metsää, löysin myös hiukan kvartsia.

Harjulla on myöskin muutamia lapinhautoja. Voimalaitoksen valmistuttua muodostuu harjusta saari, ja löytöpaikat jäävät osittain veden alle. Tutkittava!

Kirkonkylä, Saviharju. (Valokuvat 18246-47, kartta 4) 84

Saviharjun tila, jonka omistaa mv. Antti Jurvelin, on n. $\frac{1}{2}$ km alaspäin Utasen voimalaitoksesta, Utakosken pohjoisrannalla. Sieltä on aikaisemminkin löytynyt kiviesineitä, pohjalainen kirves (OM 4483:1) ja tasataltta (OM 4483:2) Nyt lahjoitettiin kolme kiviaseen teelmää joista yksi (13599:3) on löytynyt muutamia vuosia sitten ja kaksi (13599:1-2) keväällä 1954 kaivettaessa ojaa uutismaalla. Löydöt olivat tulleet n. 60 cm syvyydeltä.

Kaikki esineet ovat löytyneet pelloilta talon pohjoispuolelta. E.m. uutispeltoa tarkemmin tutkiessani löysin siitä runsaasti kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, teelmän (13599:4) sekä pienen tasataltan (13599:5). Kynnöksen pinnassa saattoi erottaa parikymmentä metriä leveän ruskehtavan vyöhykkeen, joka suunnilleen näytti noudattavan korkeuskäyriä ja jolta löydöt pääasiassa olivat.

Lähellä olevan Väänikän talon seuduilta on myös löytynyt runsaasti kiviesineitä, mutta voimalaitostyömaa on siltä kohdalta tuhonnut rannan. Saviharjua se sensijaan ei uhkaa.

Kokkosaari, josta on löytynyt esineitä, ja jossa Ailio on todennut tulenpidon jälkiä on joutunut Utasen alakanavaa kaivettaessa hävityksen alaiseksi aivan KOKONAN. 8

Kirkonkylä, Niemelä. (Valokuva 18248, kartta 5) 49

Utajärven pohjoisrannalta löysin asuinpaikan, joka ulottuu kahden talon maille. Tilat omistavat veljekset Matti ja Jaakko Niemelä.

Paikka on n. $1\frac{1}{2}$ km alaspäin Utasen voimalaitoksesta. Aikaisemmin tältä on löydetty taltta (OM 349), keihäänkärki

(3045:18) ja kirves (3045:22). Kirves on löytötiedon mukaan tullut esille perunakuoppaa kaivettaessa, kysymyksessä lienee Jaakko Niemelän vanha, nykyisin jäiden säilytykseen käytetty perunakuoppa. Muista ei ole tietoa.

Matti Niemelän asuintakennuksesta kaakkoon olevalta pelolta osui eteeni kvartsi-iskoksia ja yksi kvartsikaavin (13604:1). Lisäksi löysin kaksi piinkappaletta (13604:2), ilmeisesti kuitenkin myöhäistä tuluspiitä. Jaakko Niemelän maalta löysin navetan pohjoispuolelta samaten kvartsikaapimen (13604:5) sekä kvartsi- ja kivilaji-iskoksia. Mv. Jaakko Niemelä suhtautui melkoisen epäsuopeasti tutkimukseen.

Alakylä, Roinila (valokuvat 18249-51, kartat 6 - 6c) 85

Roinilan tilalta, jossa on Utajärven kunnalliskoti, löysin kivikauden asuinpaikan kunnalliskodin rakennuksista n. 100 m itään. Kunnalliskoti sijaitsee pienellä matalalla harjulla Oulujoen etelärannalla Sotkan pysäkiltä n. 2 km Utajärvelle päin.

Aivan harjun itäpäässä on perunakuoppa, jonka läheltä oli muutama vuosi sitten otettu hiekkaa ja silloin löydetty jonkinlainen "sileä liippa" (siis ilmeisesti taltta), joka ei enää ollut tallella. Hiekkakuopasta löysin nyt kvartsi- ja kivilaji-iskoksia sekä viisi palaa kampakoristeista keramiikka^a joukossa selvää Säräisniemen tyyliä (13600:1), parissa palassa jälkiä punamaalista (13600:2,5). Kuopan koillisnurkassa oli lieden jätteitä ja reunoissa näkyi parisenkymmentä senttiä vahva kulttuurikerros.

Harjulla olevasta perunamaasta löysin myös pari sirua keramiikkaa, iskoksia sekä lohkeilleen kiviaseen (13600:3) ja

10

hän oli löytänyt rantapellostaan. Molempia on käytetty raudan hiomiseen. Mv. Martti Huttunen lahjoitti samasta pellostä löytyneen taltan (13594:3). Paikalta löytynyt enemmänkin kiviesineitä, mutta niitä ei ollut enää tallessa.

Lytterin tila sijaitsee Ahmasjärven luoteisrannalla, n. 5 km Ahmaksen pysäkiltä. Pelto, josta esineet on löydetty, on talon ja järven välillä, 25-30 m vesirajasta, loivasti rantaan päin viettävä. Järven puolella pellon laidassa on matala, jyrkkä törmä, jonka alapuolella ranta on hyvin matala ja vetinen. Pellostä löytyi muutama kvartsi-iskos, joukossa yksi esinekin (13594:4), joten kysymyksessä lienee asuinpaikka.

b) Utajärveltä keräämät irtolöydökset.

Poikkikirves (13591) pahasti lohkeillut. Mv. Yrjö Ölinki löytänyt sen Mäkivainion talon perunapellosta, metsän laidasta, n. 80 m kaakkoon asuinrakennuksesta. Paikka on n. 2 km Utasesta ylöspäin ja jää veden alle padon valmistuttua. Mitään asutukseen viittaavaa ei paikalla näkynyt. Esine lunastettu Kansallismuseolle 250 mk:lla. 80

Kiviaseen teelmä (13598) tummaa sädekiviliusketta. Hiottu, metallia. Löytänyt ja lahjoittanut emäntä Eeva Kangas-Korhonen. Löytöpaikalta Ranta-Korholan pellostä, on löydetty enemmän mm pari talttaa, mutta asutusmerkkejä ei näkynyt. Paikka jää veden alle padon valmistuksessa. 48

Kiviesine (13595) ruskehtava, pehmeältä vaikuttavaa kiveä, käytetty kovasimena. Löytynyt Utajärven pohjoisrannalta Honkalansaaren paikoilta. Lahjoittanut mv. Pekka Koski. 11

11
Pyöreä kivi (13664) säännöllisenmuotoinen, mahdollisesti vain luontainen. Löytöpaikasta ei tietoa. Lahjoittanut emäntä Anni Halonen

Poikkikirves (13596) sädekiviliuskettä, vaaleaksi rapautunut.

Mv:n poika Toivo Koski löytänyt sen muutama vuosi sitten Utosjoen itäpuolella Naamankylään johtavan maantien ojan reunasta Kallion peltosarkojen kohdalta. Ei asutuksen jälkiä. Löytäjän lahjoittama. 83

Reikäkiven kappale (13597). Löysin tutkiessani Utajärven, Utosjoen suulla, olevaa Honkalan saarta. Se tuli saaren itäpäästä aivan rantatörmän juurelta. Aikaisemmin on saaren "alapäästä" löytynyt reikä-ase (3703:1) ja taltta (3703:3). Kivikautisen asutuksen jälkiä ei täällä näkynyt, jollei niinä pidä saarella olevia matalia, "lapinhautoja". (Valokuva 18255, kartta 10). 10

Tuurantapainen kirves (13592), suurikokoinen, tummaa kiveä, käytetty myöhemmin raudan hiomiseen. Löydetty Utosjoen länsirannalta, Linkin talon maalta. Löytöpaikalla ei asuinpaikan merkkejä. Läheisyydessä on Utosjoessa lapinpato. Esine lunastettiin löytäjältä mv:n poika Matti Utoslahdelta 750 mk:lla. 81

Pyöreä kivi (13665), musta, hyvin sileä. Löytynyt Utajärven pohjoisrannan törmästä, Siika-ahon talon kohdalta. Lahjoittanut mv. Urho Tuominen. Mahdollisesti luontainen. Lahjoittajan kertoman mukaan paikalta oli löytynyt toinenkin samannäköinen kivi, jossa oli ollut reikä, mutta tämä oli kadonnut myöhemmin. 88

Reikäkivi (13593). Mv. Kalle Kokon lahjoittama. Löytynyt Kokon talon pellosta, löytöpaikkaa ei osattu tarkemmin määritellä. 62

12

Kookas, lähenee muodoltaan kolmiota. Reikä kartiomainen, ehkä veräjän "sarana". Aikaisemmin talosta saatu katkelma (3713:16). Ei asutuksen merkkejä.

3. M u h o s

a) Asuinpaikat

Muhoksen pitäjän alueella on kolme voimalaitosta, Pälli, Pyhäkoski ja Monta. Näistä ovat Pälli ja Pyhäkoski jo valmiina ja niiden patoamisen aiheuttama vedennousu on peittänyt alleen monet runsaslöytöiset paikat, joita ei ole tutkittu, esim. Pällin talon mailla heti samannimisen voimalaitoksen yläpuolella, josta on paljon tavaraa tullut museoihin (2508:56; 3713:12-14; 3871:61; 3871:62; 3999:1). Sensijaan Honkalan asuinpaikka jossa Appelgren on suorittanut kaivauksia, on jäänyt e.m. voimalaitoksen alapuolelle ja säästynyt hävitykseltä. Mitään uutta ei täältä kuitenkaan viime aikoina ole löytynyt. Asutuksen alaraja on täällä 67 m. 5

Montan voimalaitos valmistuu kesällä 1955. Se on vain n. 4 km alaspäin Pyhäkoskesta ja rannat ovat niin korkeita, että mahdolliset asuinpaikat tuskin kärsivät vaurioita. Mitään asutuksen merkkejä en huomannut täällä.

Muhoksella ollessani kävin tutustumassa erääseen löytöpaikkaan josta v. 1926 oli löytynyt kirves (8746) olosuhteissa, jotka viittasivat asuinpaikkaan. Paikkaa tutkiessani saatoin todeta, että siellä on tosiaan ollut kivikauden lopulla asutusta. Kysymyksessä oleva asuinpaikka, Hangaskankaan ns. Halosen törmä, on aivan Muhoksen ja Oulujoen pitäjien rajalla, lähellä Halosen ja Rissanen taloja. Mainittu kirves löydettiin rautatietöissä, tehtäessä kan-kaaseen leikkausta. Silloisen vaakituksen mukaan löytöpaikka on 38,12 m merenpinnasta, 21,120 km Oulusta Muhokselle päin. 40

Silloin oli paikalla huomattu myös hiiltä ja lieden jätteitä.

Kesällä 1954 löysin leikkauksesta runsaasti kvartssia, joukossa mm katkelma keihäänkärjestä tai veitsestä (13606:3). Leikkauksen etelärinteessä, aivan sammalen alla oli myös yksinkertaista uurrepintaista keramiikkaa (13606:1). Parissa pienessä murussa on asbestia, ne kuuluvat ilmeisesti toiseen astiaan.

Paitsi rautatieleikkauksesta löysin kvartssia, mm kaapimen (13606:4), myöskin kankaan laidassa, rautatien ja maantien välillä olevasta hiekkakuopasta, sieltä löytyi myös pieni kivensiru, jossa on hiottua pintaa (13606:8). Lähellä hiekkakuopan reunaa on n. 2 m läpimitaltaan oleva matala pyöreä syvennys ja alimpana, kankaan laidassa suurempi ja syvempi lapinhaudan tapainen kuoppa, halkaisija n. 5 m.

Kangas on pientä mäntyä kasvavaa pehmeähiekkaista rinnettä, osaksi kulon hävittämää. (Valokuvat 18253:54, kartta 9).

b) Muhokselta saamani irtolöydökset

Irtolöytöjä en Muhokselta saanut, yleensä taloissa sanottiin, että mahdolliset esineet oli toimitettu Ouluun. Vain yhden sain mukaani, nim.

Poikkikirveen (13607), jonka lahjoitti mv. Kalle Keränen. Esine on vaaleaksi rapautunutta sädekiviliuskettä. Saman talon pellosta on löytynyt aikaisemmin mm oikokirves (2508:65). Uusi Oulu-Vaala maantie kulkee nykyisin löytöpaikan yli. Asutuksen merkkejä en havainnut. 22

B. Epämääräisiä kiinteitä muinaisjäännöksiä Utajärveltä.

13

Lapinpatoja Utajärveltä tunnetaan useita. Yksi niistä Niskankylän Niemelän kohdalla, lähtien Liimonniemen kärjestä suunnilleen luoteeseen (kartta 2). Toinen puolestaan kulkee Utosjoen poikki, n. 1 km ylöspäin lahden suulta, sen on matalan veden aikana vaalokuvannut Appelgren 1901. Kesällä 1954 oli vesi niin korkea, ettei kumpaakaan mainittua patoa näkynyt ja Utasen voimalaitoksen valmistuttua ne jäivät kai iäksi veden alle kumpikin. Utasen patoaminen peittää edellisen ja jälkimmäinen häviää samoin koska myös Utosjoen suuhun rakennetaan pato.

12

Muut padot ovat Oulujoen sivuvesistöissä.

IV

Honkalansaareissa Utajärvässä, mistä edellämainittiin löydetyksi reikäkiven kappale, on "isonvihan aikainen" hauta. Kysymyksessä on pienehkö kiviraunio, läpimitaltaan 1,20 m. Keskellä on kuoppa, jonka uteliaat tutkijat ovat saaneet aikaan. Rakennelma on saaren keskivaiheilla, mantereenpuoleisella rantatörmällä. (kartta 10)

Myös Honkalansaaren vierellä olevassa suuremmassa Hiltulan saareissa on "isonvihan aikainen" hauta. Täällä se on laajempi, n. 2 m läpimitaltaan oleva matala kiviladelmä. Kivet ovat enimmäkseen pieniä ja letteita, suurimmat läpimitaltaan n. 20 cm. Tätäkin on tutkittu ja kaivettu keskelle n. 15 cm syvä kuoppa. Kertoman mukaan kumpeankin paikkaan on "isonvihan aikana haudattu ryssiä". (Valokuva 18256, kartta 11).

Hiltulansaaren pohjoisrannalla , vastapäätä Hiltulan taloa on rantatörmään kaivettu luola, sen suuaukko on nelikulmainen, 55 x 65 cm ja tuettu hirsillä, jotka nyt ovat lahot ja sammaleiset. Samoin on 1,25 m pituisen käytävän seinät olleet hirrestä. Käytävä johtaa luolaan, jonka pituus on n. 2,5 m ja leveys suupuolelta n. 1 m ja levenee perälle päin. Luolan korkeus on alkuaan ollut lähes metri, mutta se on sortunut keskeltä. Paikkaa on käytetty jonkunlaisena säilytyspaikkana. (Piiros 12)

Karilan talon maalla Niskankylässä, Oulujoen etelärannalla melkeⁿrannassa on maanalainen suurehko kiviraunio. Koska Karilan isäntä, mv. Hermanni Mattila oli läheltä löytänyt pronssisen veitsenpään, joka myöhemmin osoittautui historialliselta ajalta olevaksi, tutkin rauniota tarkemmin. Siitä löytyikin vain kiveä ja tiilen muruja, joten jätin sen silleen. (kartta 13)

Utajärven kirkon vieressä , tapulin ja vanhan aitan välissä kasvavien pihajien juurella on irtokivi, jonka pituus on 100 sm, leveys 70 sm ja korkeus 35 sm. Keskellä kiveä on n. 2 m syvä ja 30 sm halkaisijaltaan oleva pyöreä syvennys, joka näyttäisi siihen tehdyltä. Minun kykyni eivät riittäneet ratkaisemaan , onko kysymyksessä kenties vanha uhrikivi vai kenties joku myöhempi muodostelma. (Valok. 18257-58, piirros 14)

C. Historialliselle osastolle toimitetut esineet.

K^h Rist. 55012

Pronssinen veitsenpää. Ihmisen muotoinen. Löytänyt mv. Herman- ni Mattila, Karilan tilalta, Utajärven Niskankylästä. Löytöpaikka on joenranta pelto, jossa aikoinaan on ollut ruotusotamiehen torp- pa. Esine on historialliselta ajalta. Löytäjä oli vuoleskellut

16.
sitä todetakseen onko se kultaa. (Lp. kartta 13)

Paperiveitsi(?). Mv. Eljas Siika-aho löytänyt pellostaan Utajärven kirkonkylässä.

Rintakoru. Mv. Aksel Lytter löytänyt Ahmasjärven rannalta, samasta pellosta, mistä e.m. kiviesineet. Melko uutta työtä. Samoilta paikoin löytynyt myös portugalilainen raha vltta 1909, johon on porattu reikä. Paikalla majoillut joskus mustalaisia. (Kartta 8)

D. Kansatieteelliselle osastolle toimitetut esineet.

Solkivalin. Lahjoittanut Iikka Lamminaho, Vaala.

Nappivalin. Mv. Heikki Kallio, Utajärvi, antanut lunastettavaksi.

Auranterä, rautaa. Löytynyt Utajärven Honkalansaaresta torpan raunioiden luota.

18257

18258

17

↑ UTAJÄRVI, KIRKONKYLÄ.
← KUOPALLINEN KIVI (UHRIKIVI?)
KIRKON LUONA

18255

UTAJÄRVI HONKALANSAARI
REIKÄKIVEN 13597 LP.(X)

18256

UTAJÄRVI, HILTULANSAARI
"ISON VIHAN AIKAINEN HAUTA"

18259

UTAJÄRVI, Karila
x Pronssinen veitsenpää
↓ maanalainen kivirau-
nio

18239

VAALA, ASKOLANKANGAS
 KUVA KANTTURAN PIHAVERÄJÄLTÄ. LP RINTEEN
 PÄÄLLÄ, SÄHKÖLINJAN LUONA.

18240

VAALA, ASKOLANKANGAS
 LP KUVATTUNA AIDAN LUOTA ITÄÄN.

18241

UTAJÄRVI, NISKANKYLÄ, NIEMELÄ
 KUVA METSÄNLAIIDASTA LÄNTEEN. KESKELLÄ
 NIEMELÄN RAKENNUSRYHMÄ, LP EDESSÄ.

18242

UTAJÄRVI, NISKANKYLÄ, NIEMELÄ
 LP KUVAN KESKELLÄ, METSÄNREUNASSA (X)

18243

UTAJÄRVI, ALASUVANNON K.K.
 MAANTIETÄ KOULULLE JOHTAVA TIE KULKEE
 VANHAN HIEKKAKUOPAN KANTTA, JOSTA LÖYTYI KVAARTSIA

18245

UTAJÄRVI, ALASUVANNON K.K.
 METSÄNRINNE EDULLISESTÄ MAANTIELLE PÄIN.
 KUVA OTETTU OJAN RUMMULTA. KVAARTSI STU.
 PÄÄSSÄ VASEMMALTA (X)

18249

19.

UTA JÄRVI, KUNNALLISKOTI (ROINILA)

PÄÄRAKENNUS VASEMMASSA REUNASSA. OIKEALLA
MÄNNYN LUONA HIEKKAKUOPPA (↓) JA PERUNAKEL-
LAARI (X) LISÄRAKENNUSTA SUUNNITELTIIN PÄÄ-
RAKENNUKSEN JA HIEKKAKUOPAN VÄLILLE

18250

UTA JÄRVI, KUNNALLISKOTI (ROINILA)
PERUNAKELLARIN LUOTA LUOTEeseen.
VASEMMALLE MÄNNYSTÄ HIEKKAKUOPPA
OIKEALLA PÄÄRAKENNUS.

18251

UTA JÄRVI, KUNNALLISKOTI (ROINILA)
HIEKKAKUOPPA. X LIEDEN JÄLKI

18253

MUHOS, HANGASKANGAS

RAUTATIELEIKKAUS. KUVAOTETTU PAIKALTA,
JOSSA POLKU YLITTÄÄ RADAN. KERAMIKKKA
LÖYTYI VASEMMASTA RINTEESTÄ (X)

18254

MUHOS, HANGASKANGAS

HIEKKAKUOPPA RAUTATIEN JA MAANTIE-
N VÄLILLÄ. VASEMMALLA (↓) NÄKYVÄ SYVENNYSTÄ
KUOPAN LAIDASSA.

18246

UTAJÄRVI, SAVIHARJU

UUTISPELTO ETUALALLA. KEPIN (X) LUOTA
ESINEET 13599:1, 2 JA 4. VASEMMALLA ASUIN-
RAKENNUS. SEN EDESSÄ OLEVIA SEIPÄITTEIN
PRAIKKEILTA ESINE 13599:3. TAUSTALLA
UTASEN VOIMALAITOSTYÖMAA, VÄÄNIKÄN
TALO ILMARADAN VASEMMAN TORNIN LUONA

UTAJÄRVI, SAVIHARJU

UUTISPELTO KUVATTUNA RANNASTA,
TALOSTA LUKIEN TOISEN OJAN RUMMULTA
KOILLISEEN. X ESINEITTEIN 13599:1, 2 JA 4 LP

18247

18248

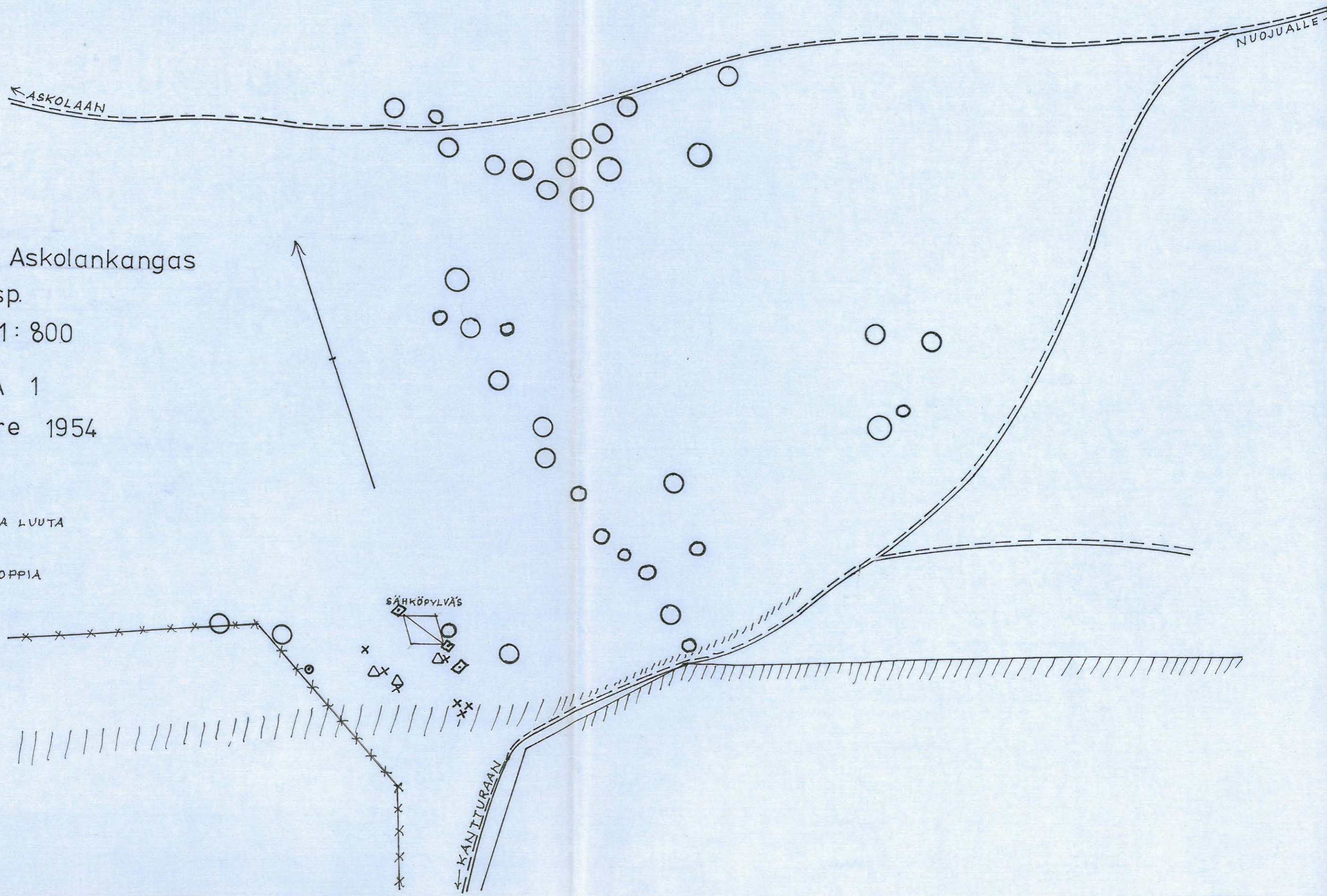
UTAJÄRVI, KIRKONKYLÄ, NIEMELÄ

MATTI NIEMELÄN PERUNAMAAN.
TAUSTALLA UTASEN VOIMALAITOSTYÖMAA

18252

Utajärvi, Sorsansaari
Lp. kuvattuna ladon
päästä luoteeseen

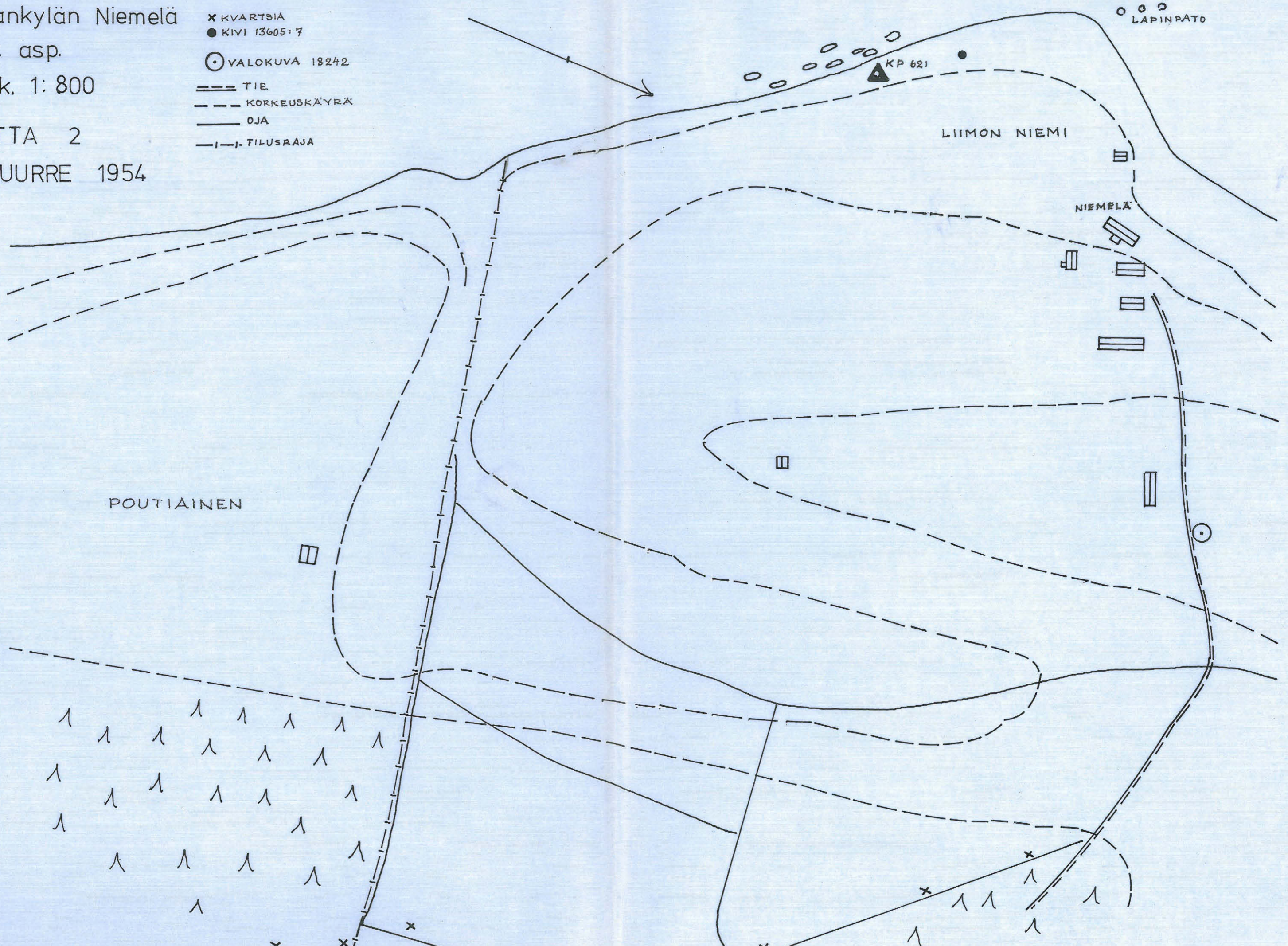
Vaala
 Nuojuan Askolankangas
 kivik. asp.
 mittak. 1: 800

KARTTA 1
 M. Huurre 1954

Utajärvi
Niskankylän Niemelä
kivik. asp.
mittak. 1: 800

KARTTA 2
M. HUURRE 1954

- x KVARTSIA
- KIVI 1360517
- VALOKUVA 18242
- == TIE
- - - KORKEUSKÄYRÄ
- OJA
- |-| TILUSRAJA

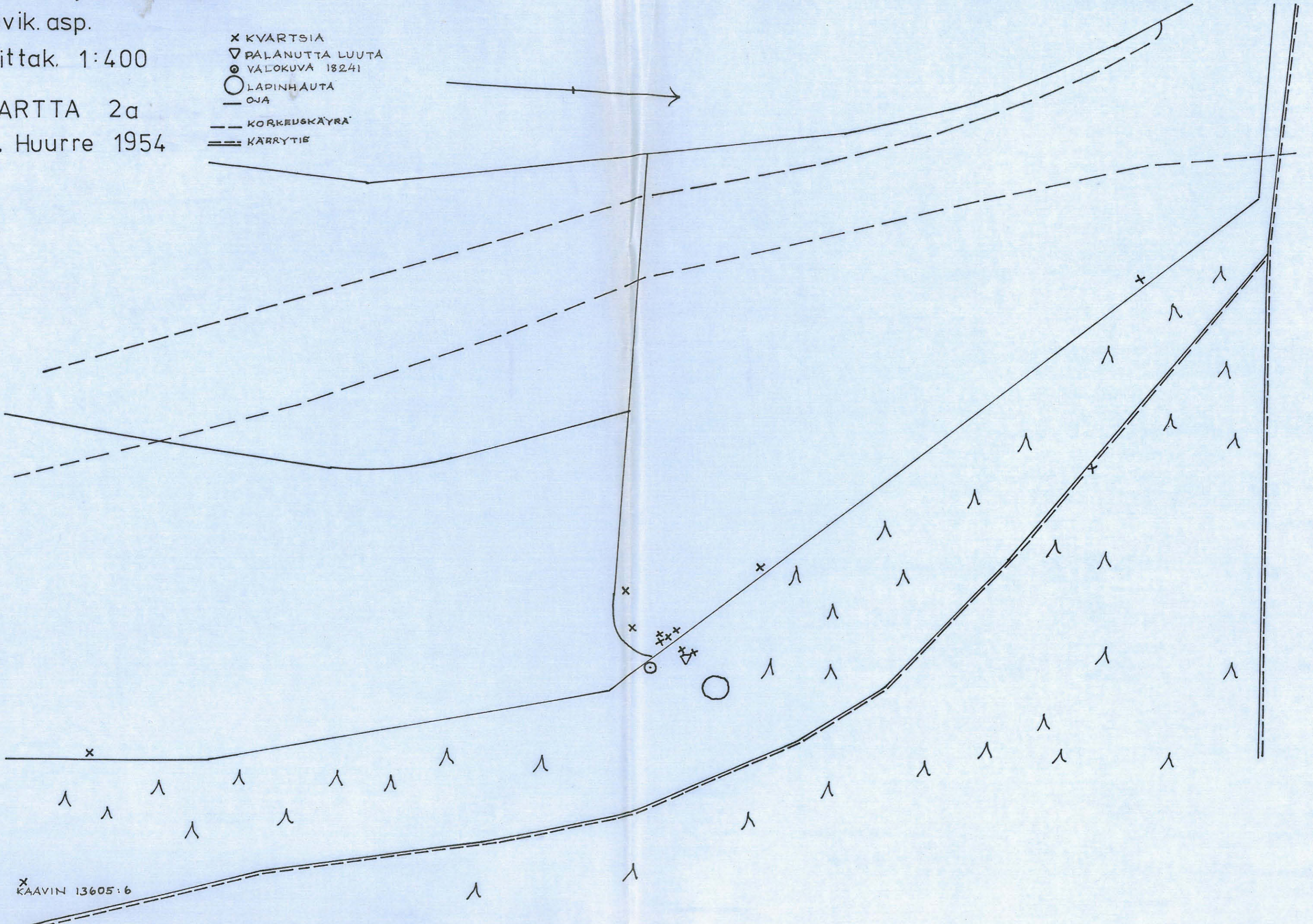
Utajärvi
Niskankylän Niemelä
kivik. asp.

mittak. 1:400

KARTTA 2a

M. Huurre 1954

- x KVARTSIA
- ▽ PALANUTTA LUUTA
- ⊙ VALOKUVA 18241
- LAPINHAUTA
- OJA
- - - KORKEUSKÄYRÄ
- == KÄRRYTIE

Utajärvi

Alasuvannon koulu

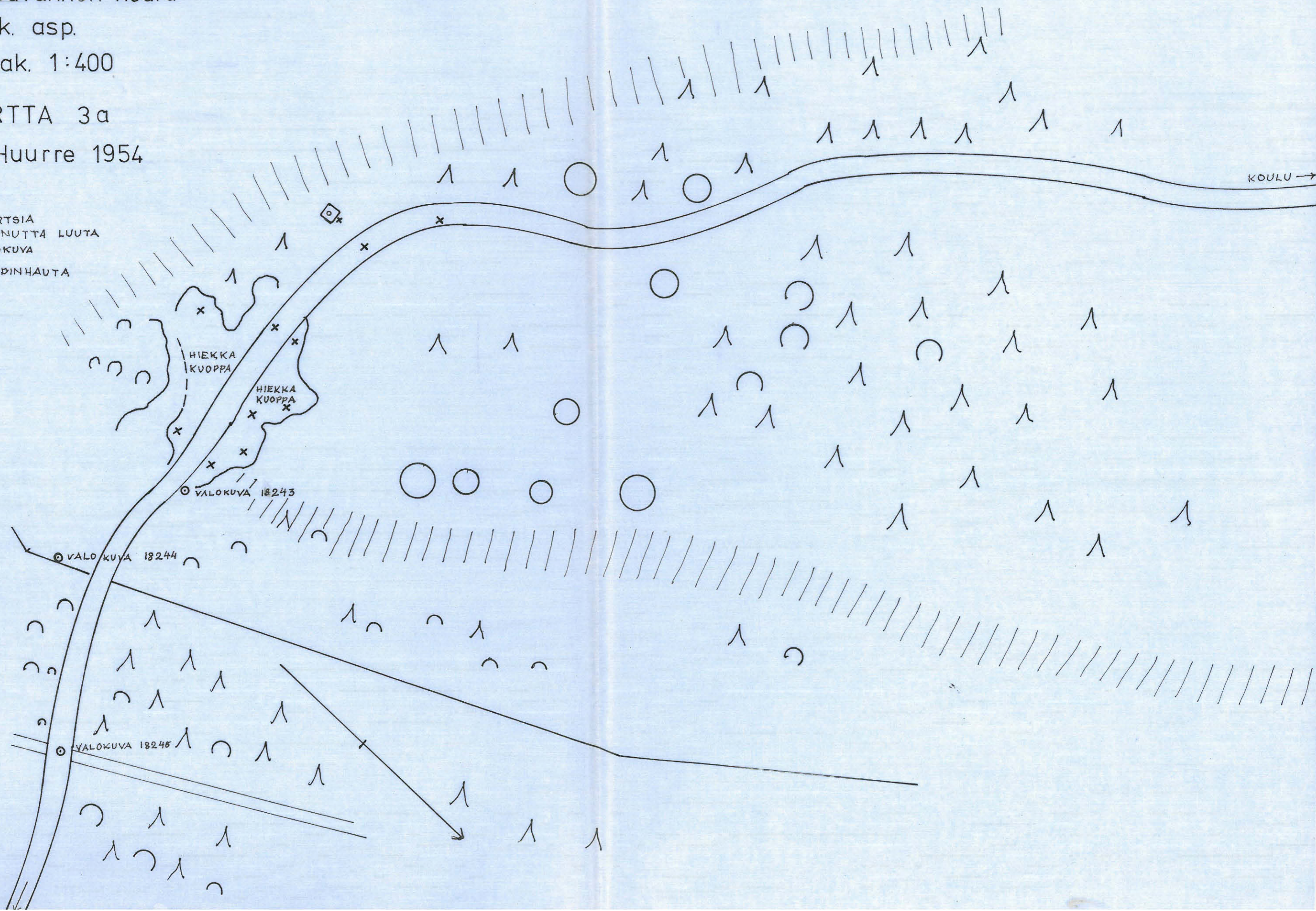
kivik. asp.

mittak. 1:400

KARTTA 3a

M. Huurre 1954

- x KVARTSIA
- o PALANUTTA LUUTA
- ⊙ VALOKUVA
- LÄPINHAUTA

Utajärvi

Alasuvannon koulu

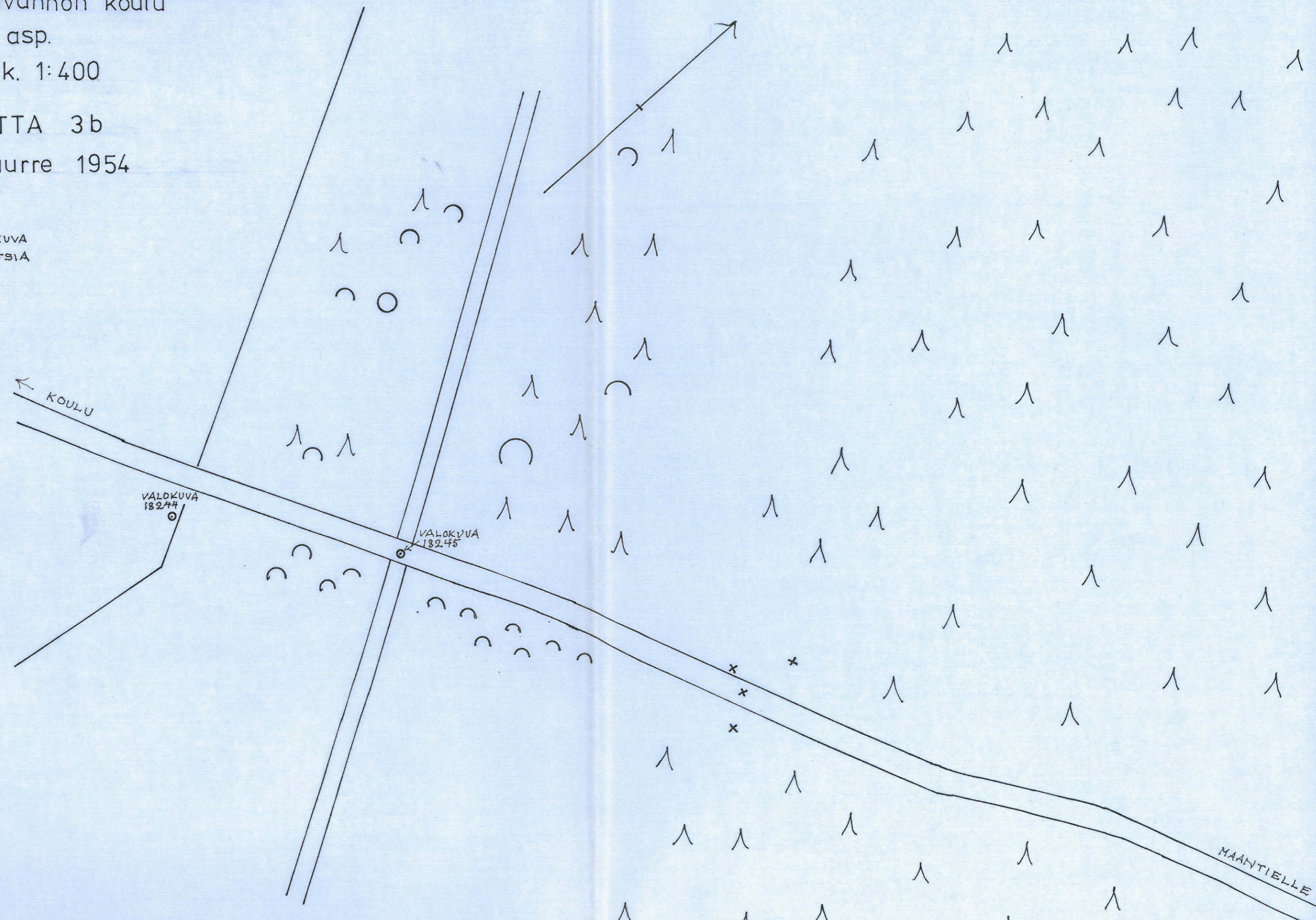
kivik. asp.

mittak. 1:400

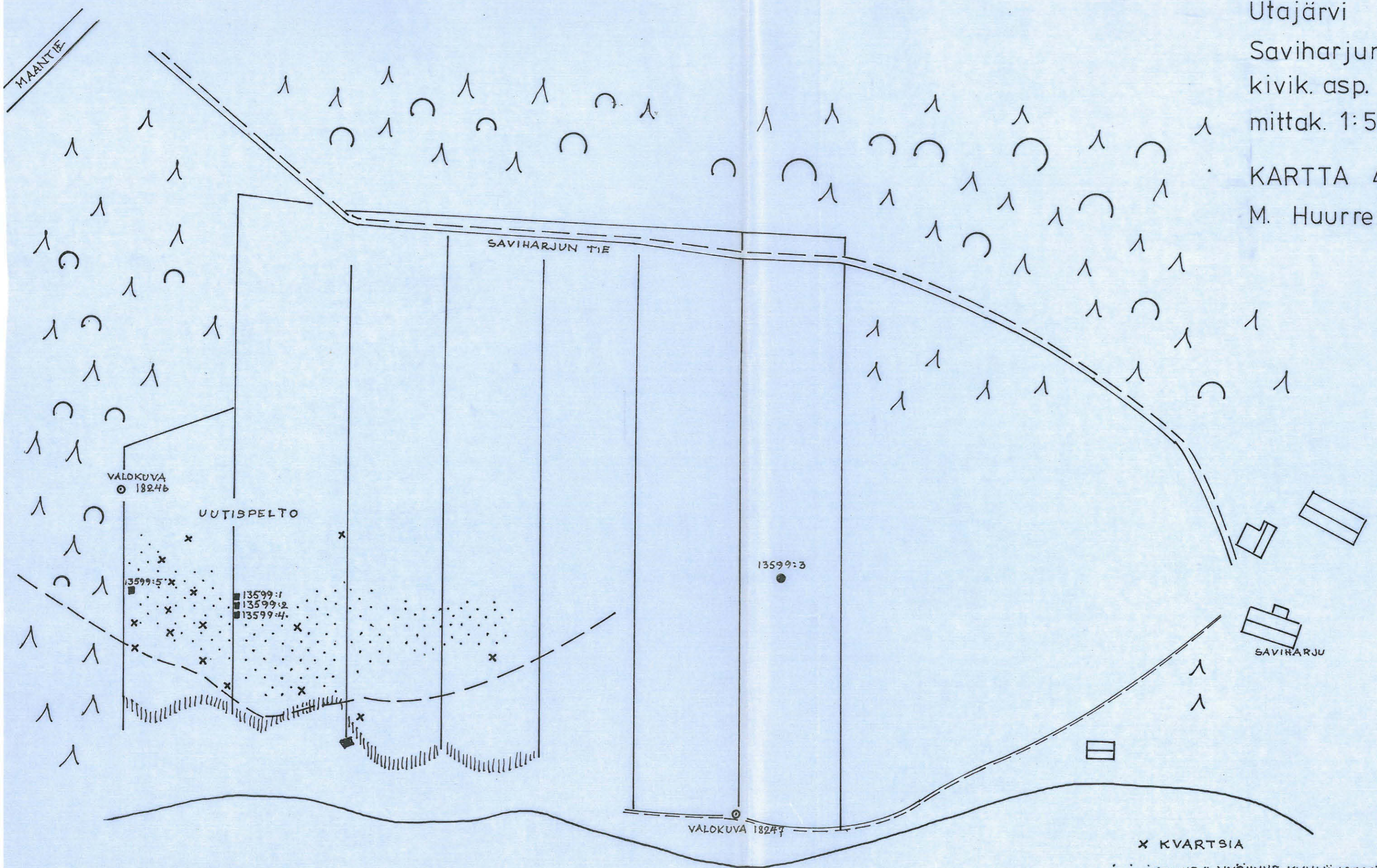
KARTTA 3b

M. Huurre 1954

- VALOKUVA
- × KVARTSIA

Utajärvi
 Saviharjun tila
 kivik. asp.
 mittak. 1:500
 KARTTA 4
 M. Huurre 1954

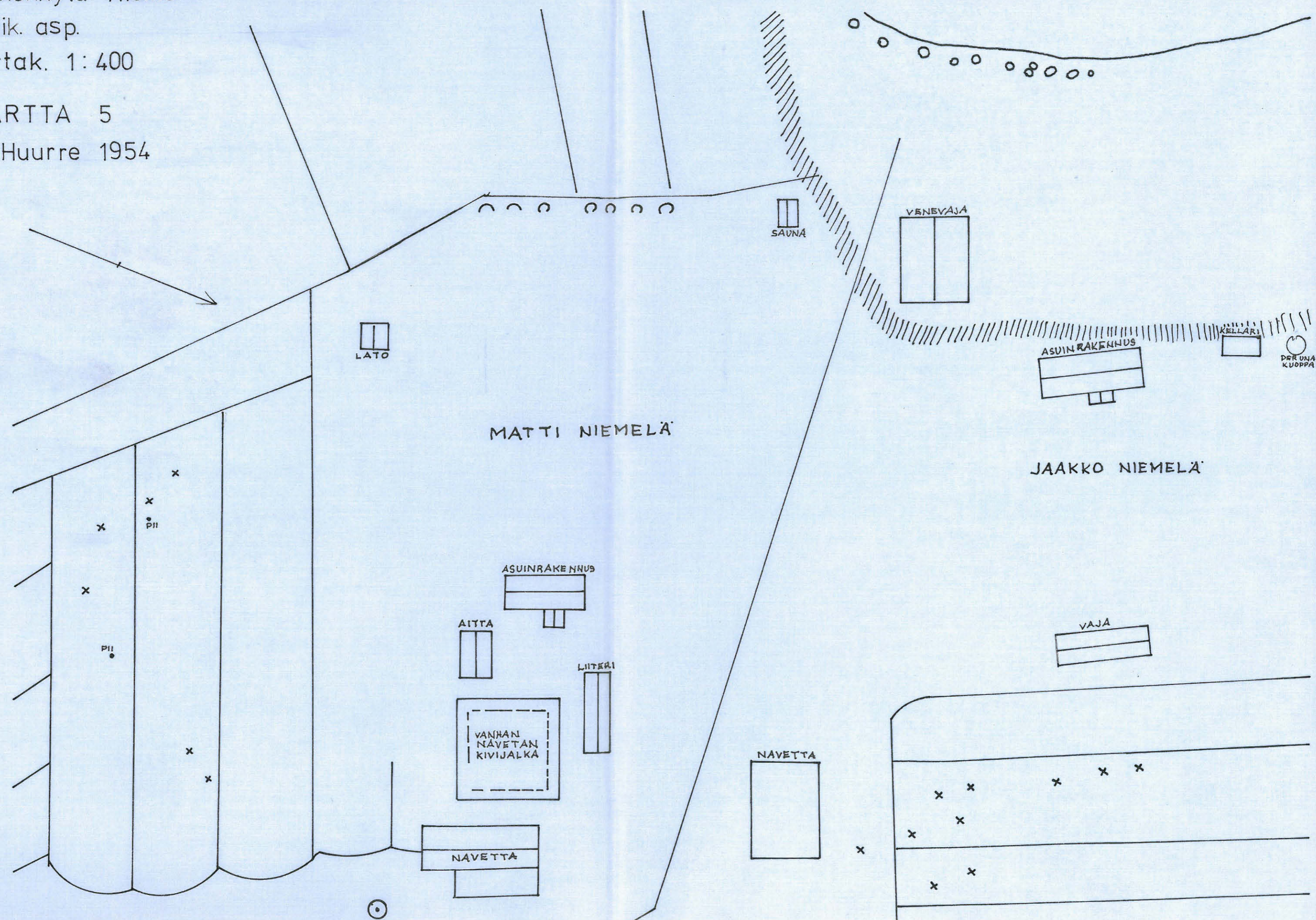

- x KVARTSIA
- RUSKEA VYÖHYKE KYNNÖKSESSÄ
- - - - - KORKEUSKÄYRÄ
- ESINE
- ⊙ VALOKUVA
- == TIE

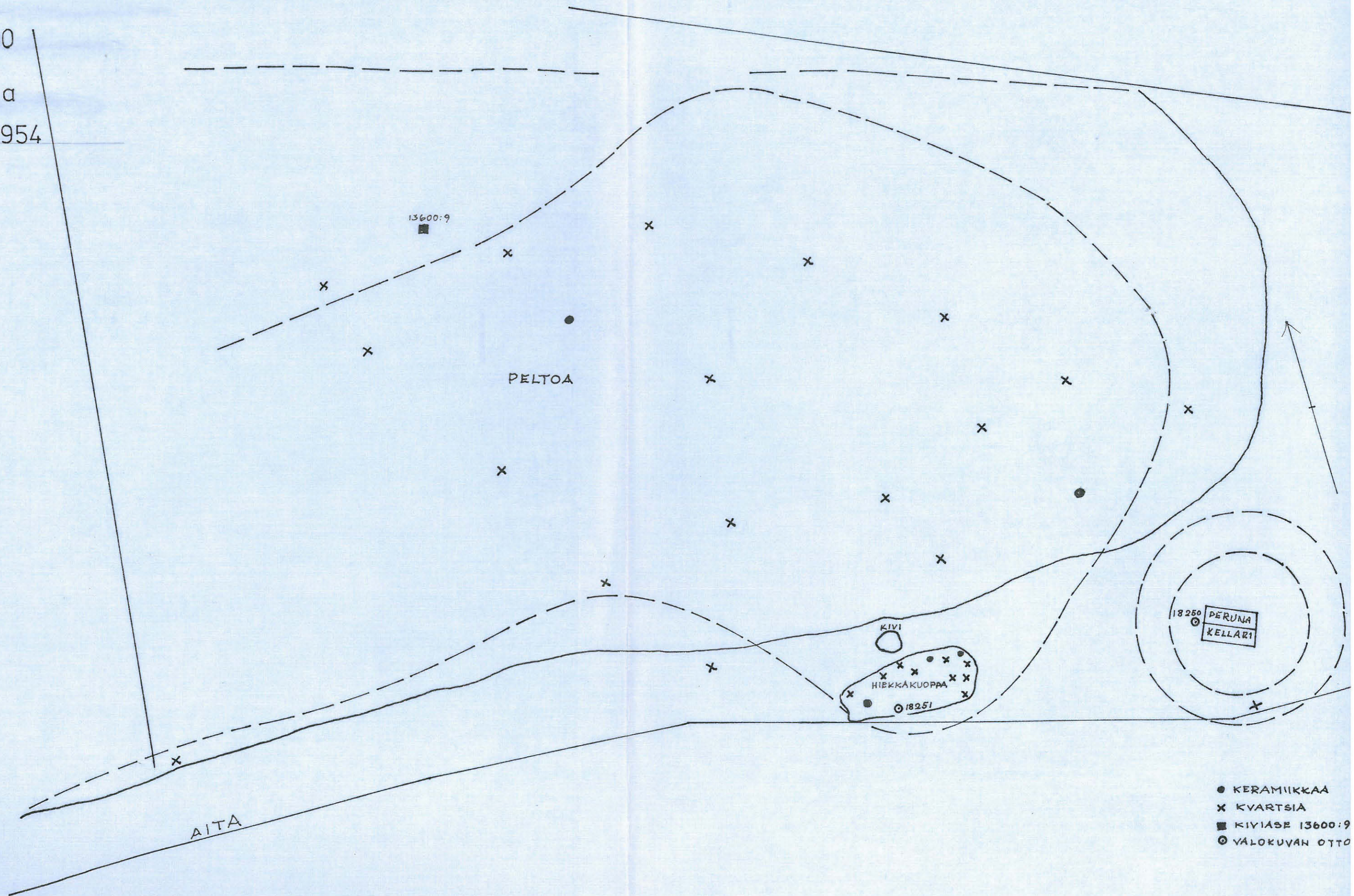
Utajärvi
Kirkonkylä Niemelä
kivik. asp.
mittak. 1:400

KARTTA 5
M. Huurre 1954

Utajärvi
Kunnalliskoti
kivik. asp.
mittak. 1:400

KARTTA 6a
M. Huurre 1954

- KERAMIikkaA
- x KVARTSIA
- KIVIASE 13600:9
- VALOKUVAN OTTO

Utajärvi

Kunnalliskoti

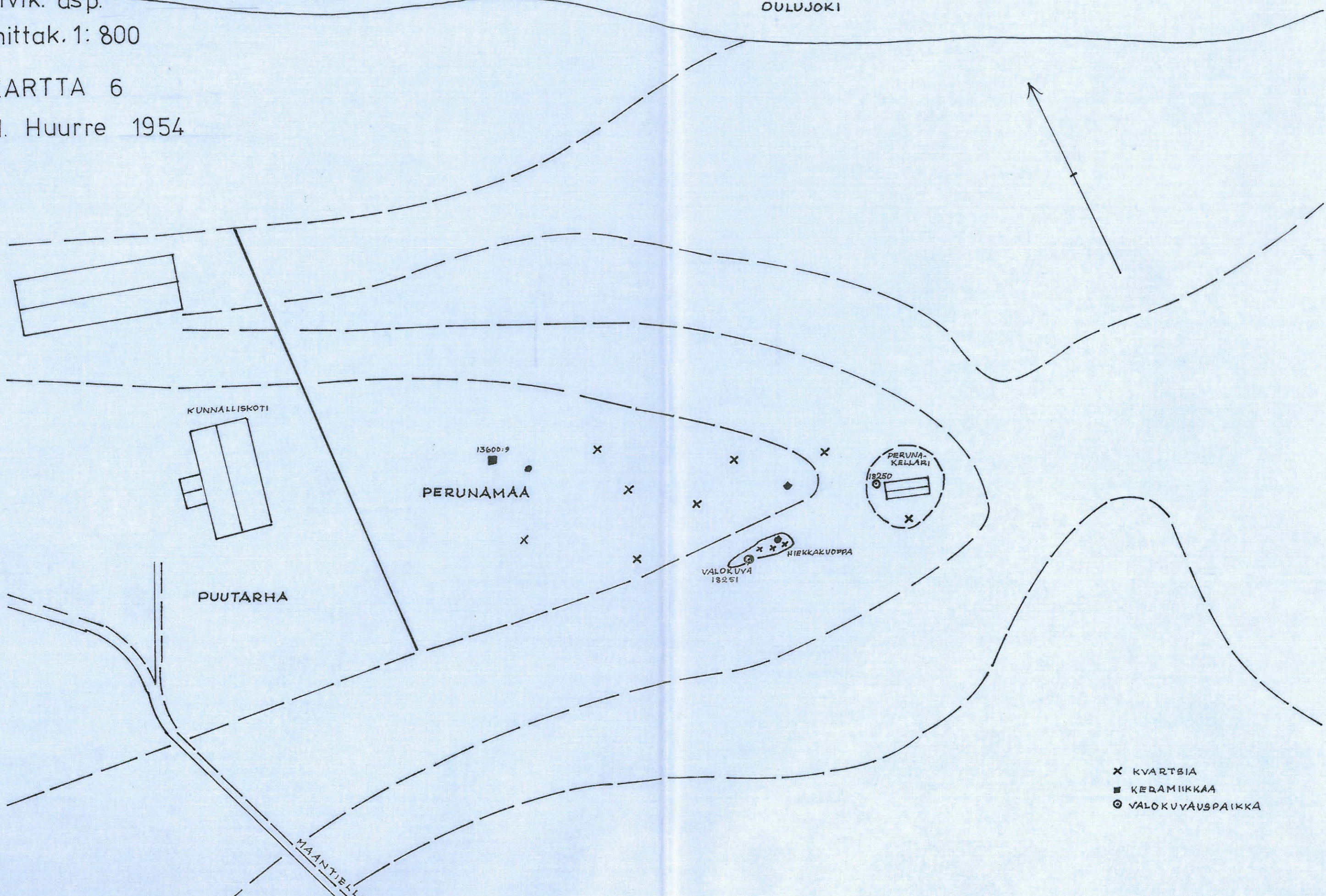
kivik. asp.

mittak. 1: 800

KARTTA 6

M. Huurre 1954

OULUJOKI

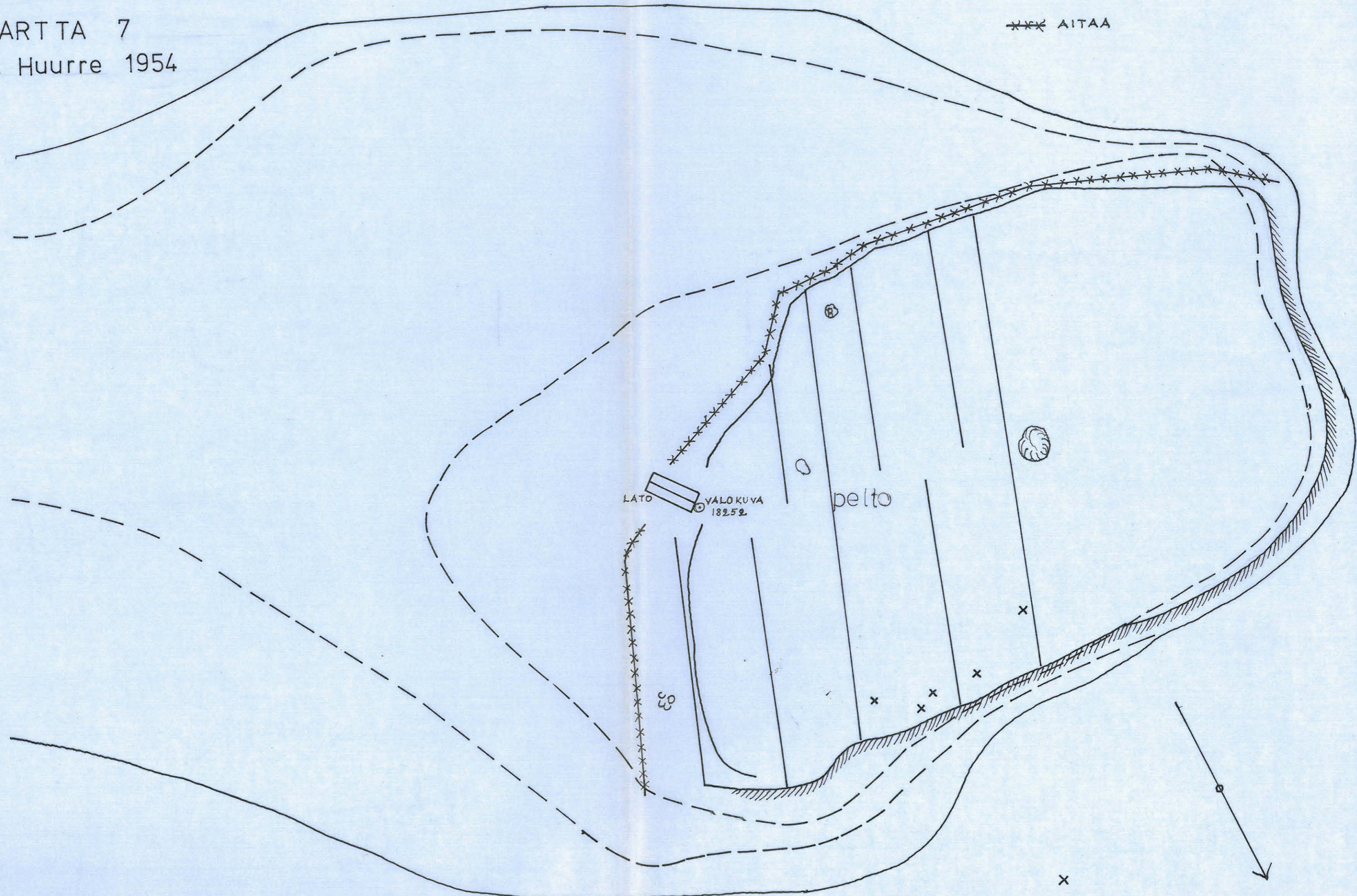

- x KVARTSIA
- KERAMIKKAA
- o VALOKUVAUSPAIKKA

Utajärvi
Sotkajärven Sorsansaari
kivik. asp.
mittak. 1:800

KARTTA 7
M. Huurre 1954

x x KVARTSIA
xxx AITAA

Utajärvi

Ahmaskylä

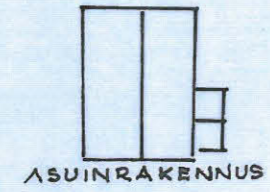
A. Lytteriin pelto

kivik. asp.

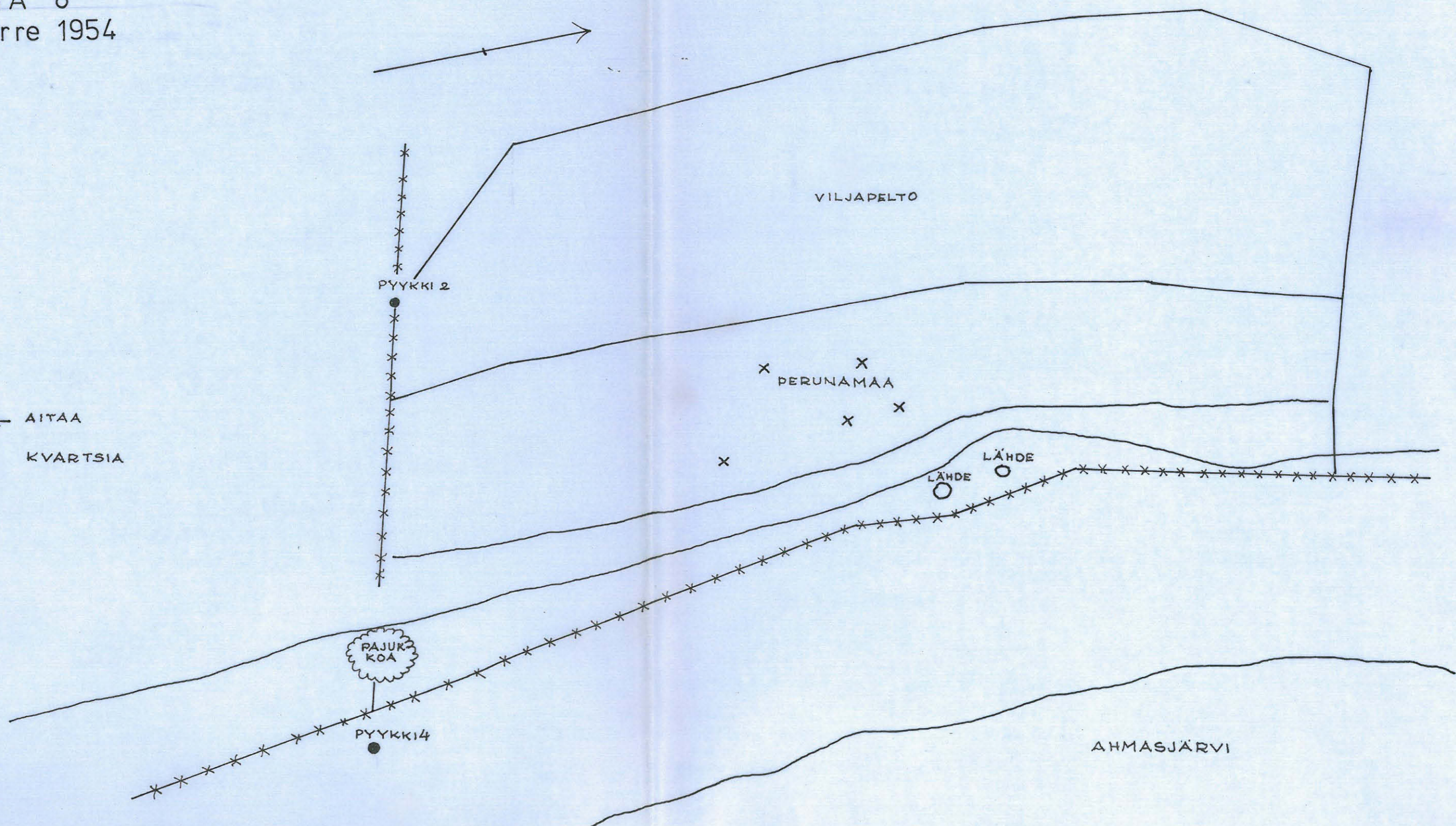
mittak. 1:400

KARTTA 8

M. Huurre 1954

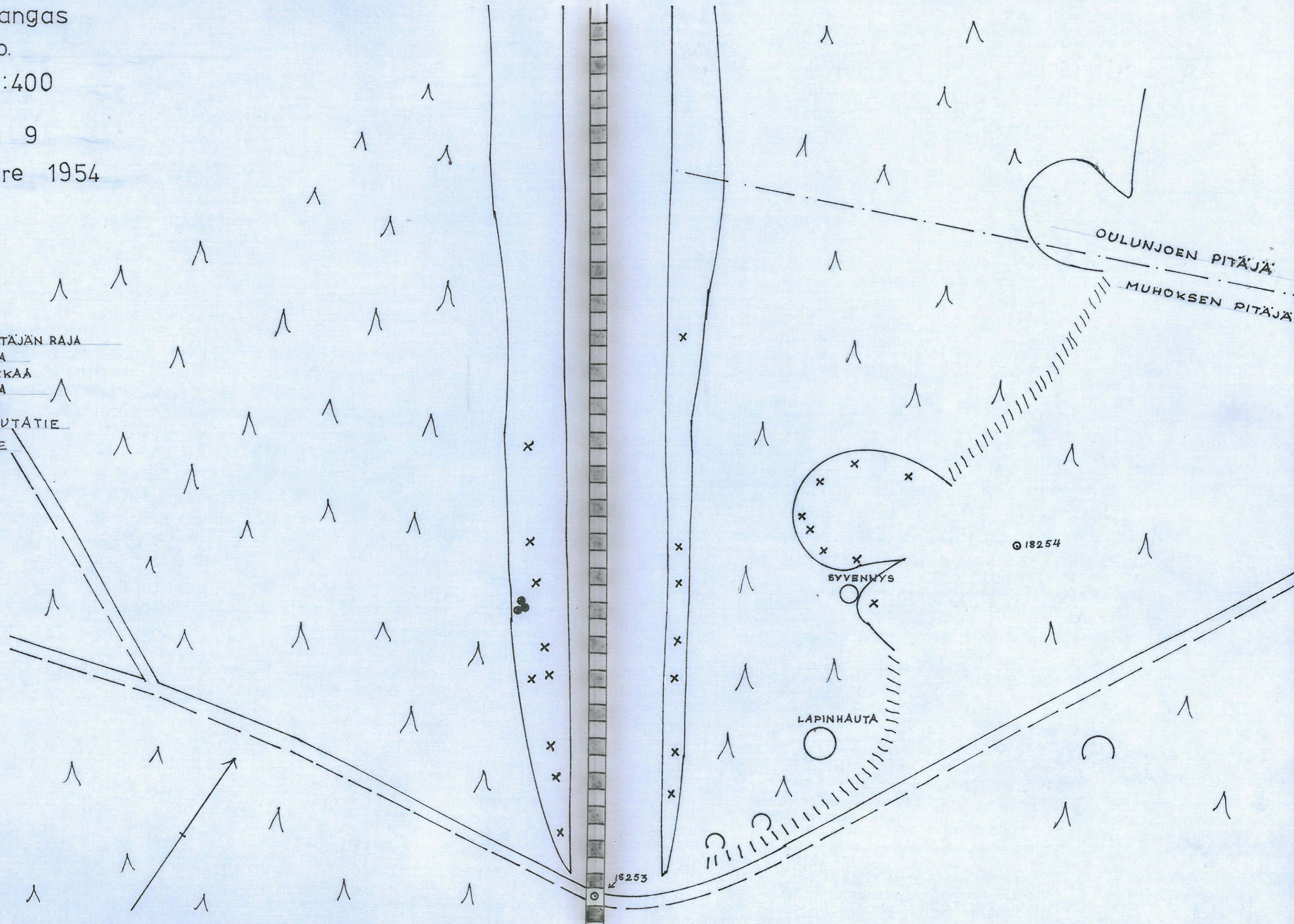
* * * AITAA
 x x KVARTSIA

Muhos
Hangaskangas
kivik. asp.
mittak. 1:400

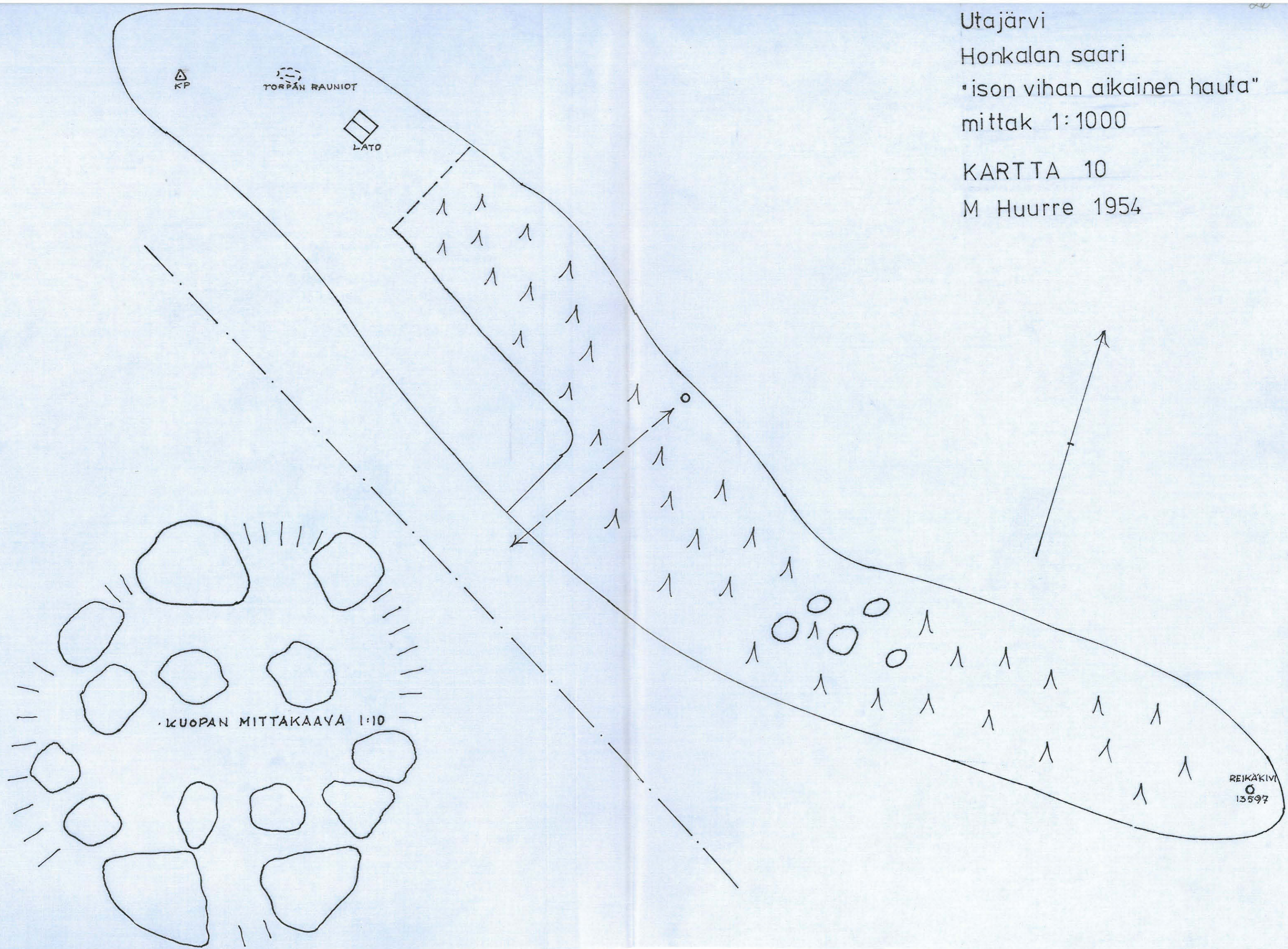
KARTTA 9
M. Huurre 1954

- PITÄJÄN RAJA
- x KVARTSIA
- KERAMIKKAA
- VALOKUVA
- ▬ RAUTATIE
- TIE

Utajärvi
Honkalan saari
"ison vihan aikainen hauta"
mittak 1:1000

KARTTA 10
M Huurre 1954

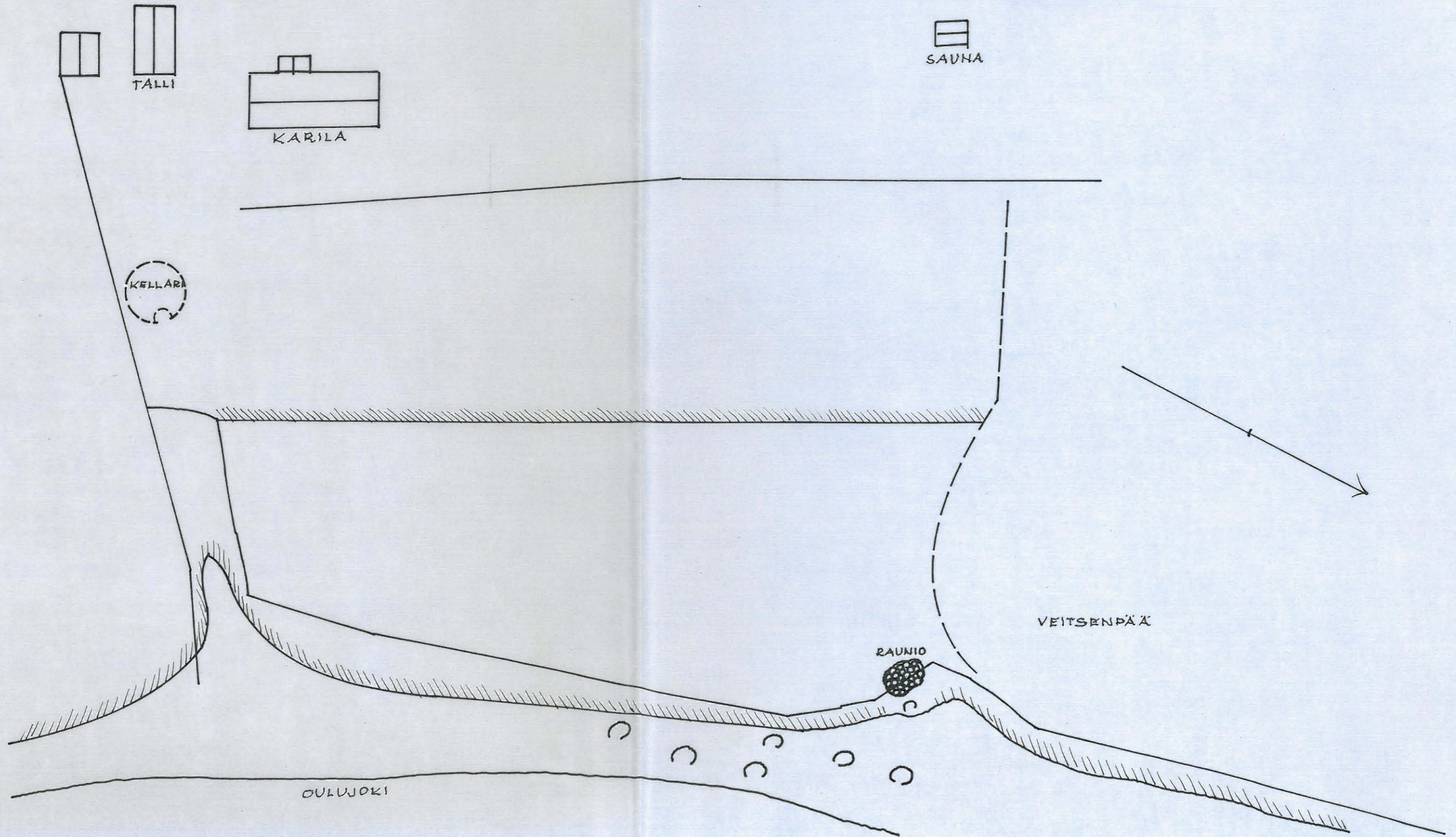
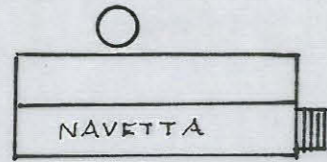
KUOPAN MITTAKAAVA 1:10

REIKÄKIVI
13597

Utajärvi
Karilan tila
mittak. 1:400

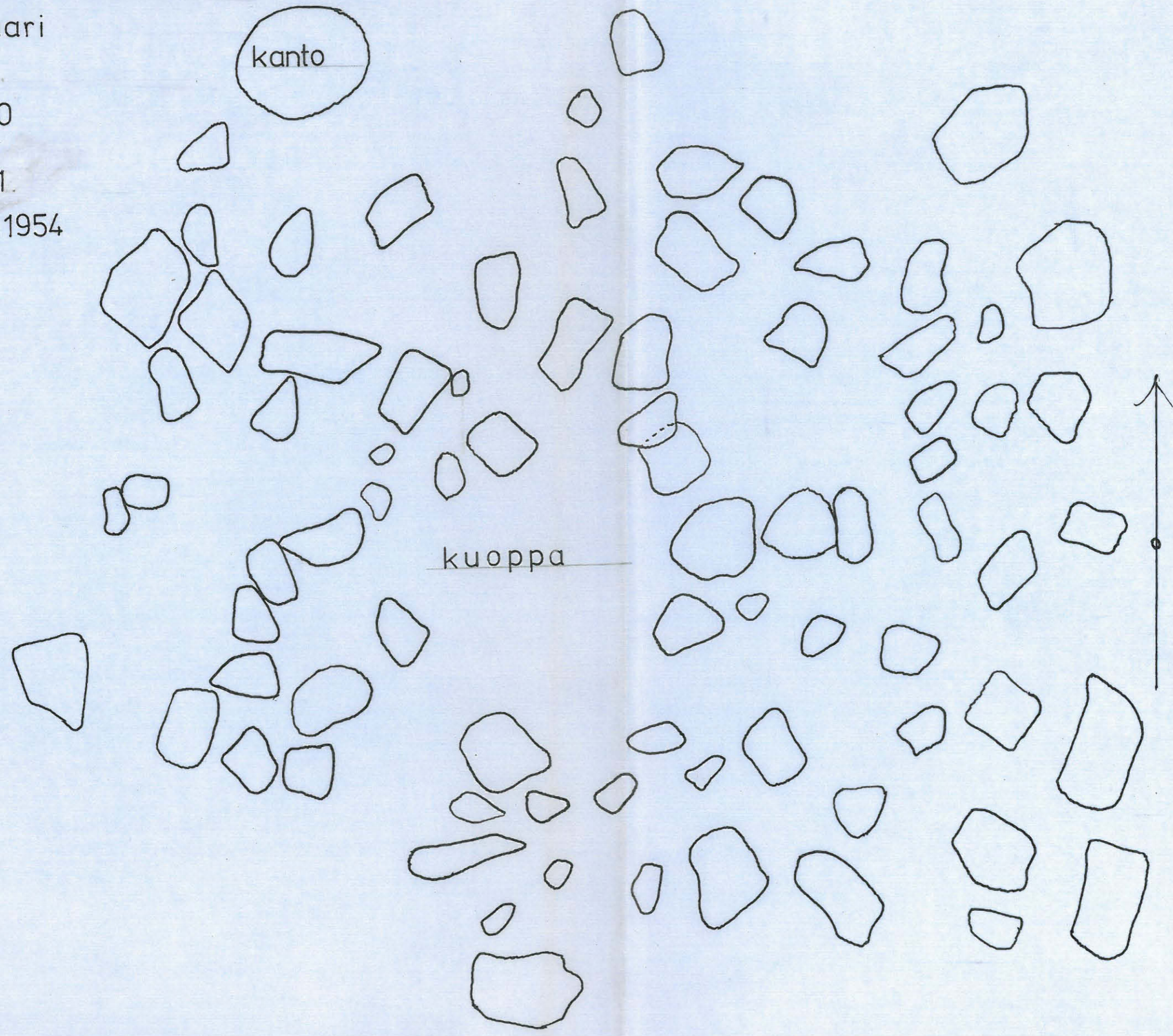
KARTTA 13
M. Huurre 1954

OULU-KAJAANI
MAANTIELLE

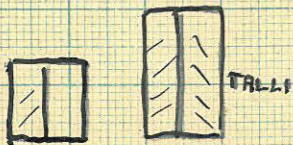
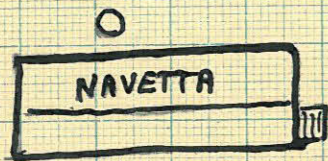

Utajärvi
Hiltulan saari
kiviraunio
mittak. 1:10

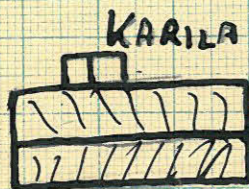
KARTTA 11.
M. Huurre 1954

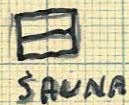
OULU-KAJAANI
MAANTIELLE

TALLI

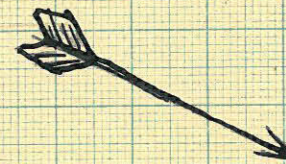
KARILA

SAUNA

KELLARI

VEITSENPÄÄ

RAUNIO

OULUJOKI

KARTTA 13 53
KARILANTILA
UTAJÄRVELLÄ
M. HUURRE 1954
1:400

KARTTA II
KIVIRAUNIO
HILTULAN SAARESSA
UTAJÄRVELLÄ

52

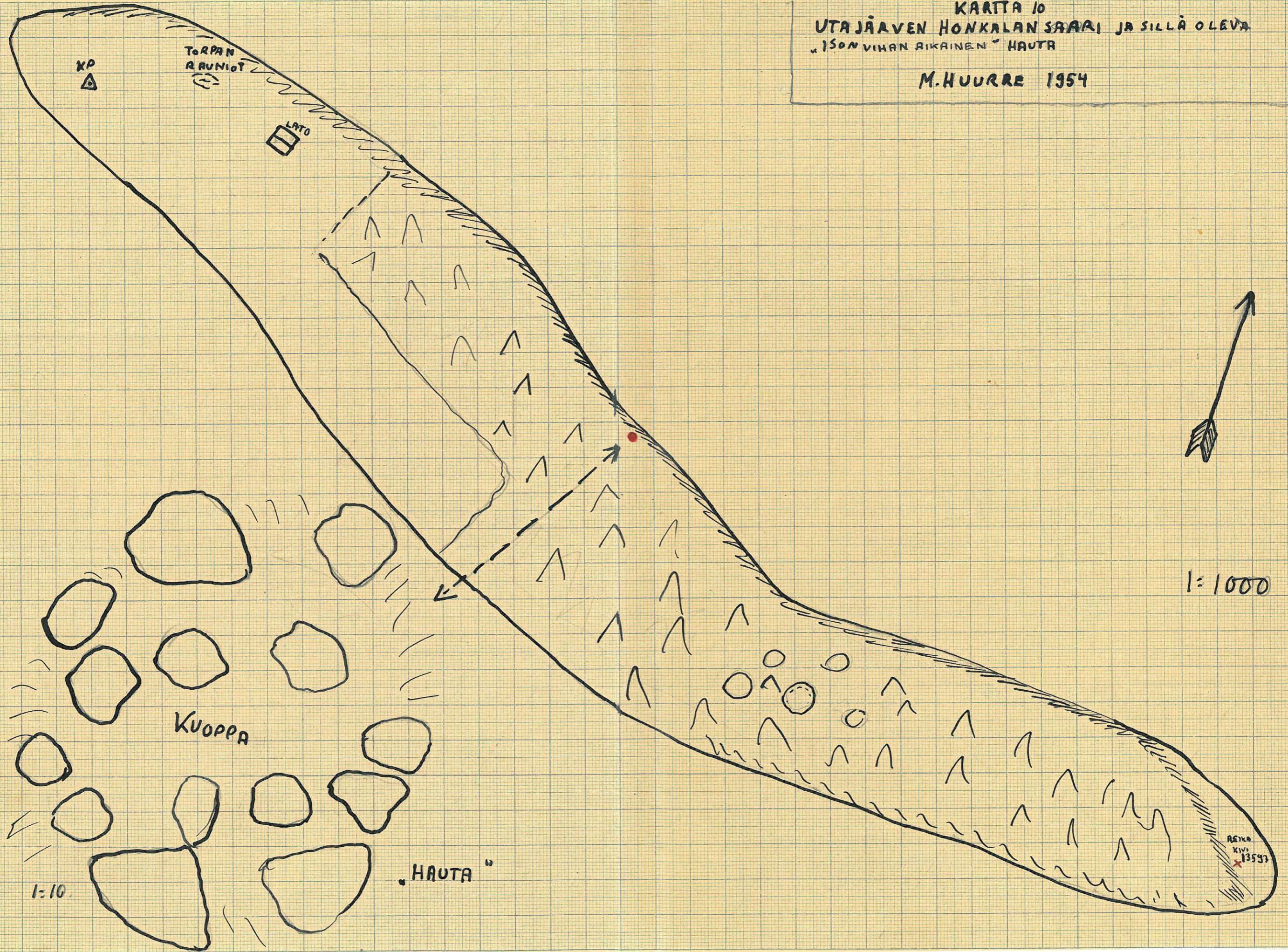
M. HUURRE 1954

1:10

KARTTA 10
UTAJÄRVEN HONKALAN SAARI JA SILLÄ OLEVA
"ISON VIHAN AIKAINEN" HAUTA

M. HUURRE 1954

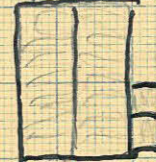
1:10

1:1000

ASIA
KIVI
13593

KARTTA 8
KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA
AKSEL LYTTERIN
PELOSSA
UTAJÄRVEN RHMASKYLÄLLÄ
M. HUURE 1954

ASUINRAKENNUS

SAUNA

1:400

*KVARTSIA

VILJAA

PERUNAMAA

LÄNDE

LÄNDE

PYYKKI 2

PYYKKI 4

RAJUKKO

RHMASJÄRVI

49

KARTTA 7
KIVIKAUTINEN
ASUINPAIKKA
UTAJÄRVEN SOTKAJÄRVEN
SORSANSARELLA

48

M. HUURRE 1954

SORSANSAARI

LÄHTÖ

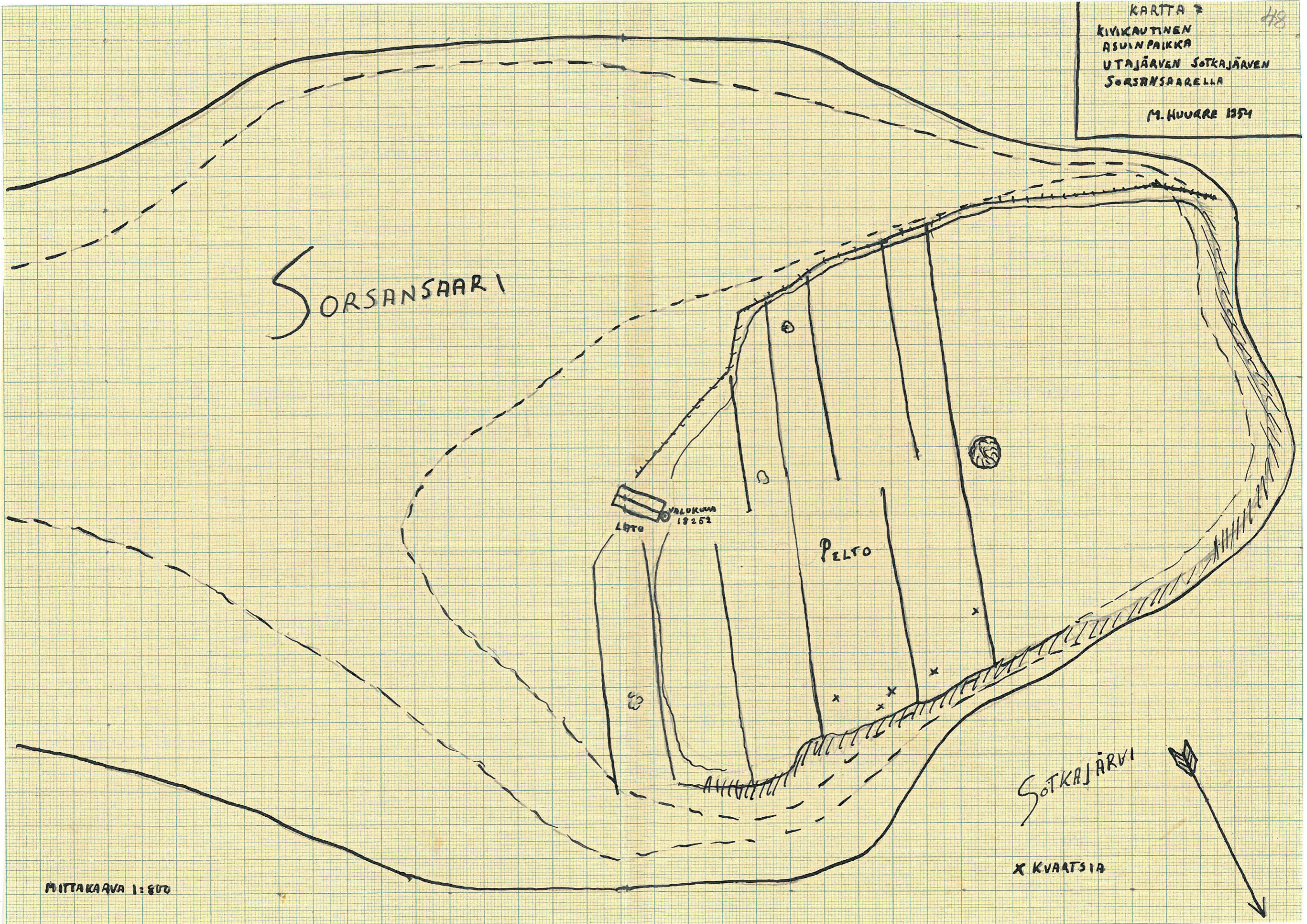
VALOKUVA
19252

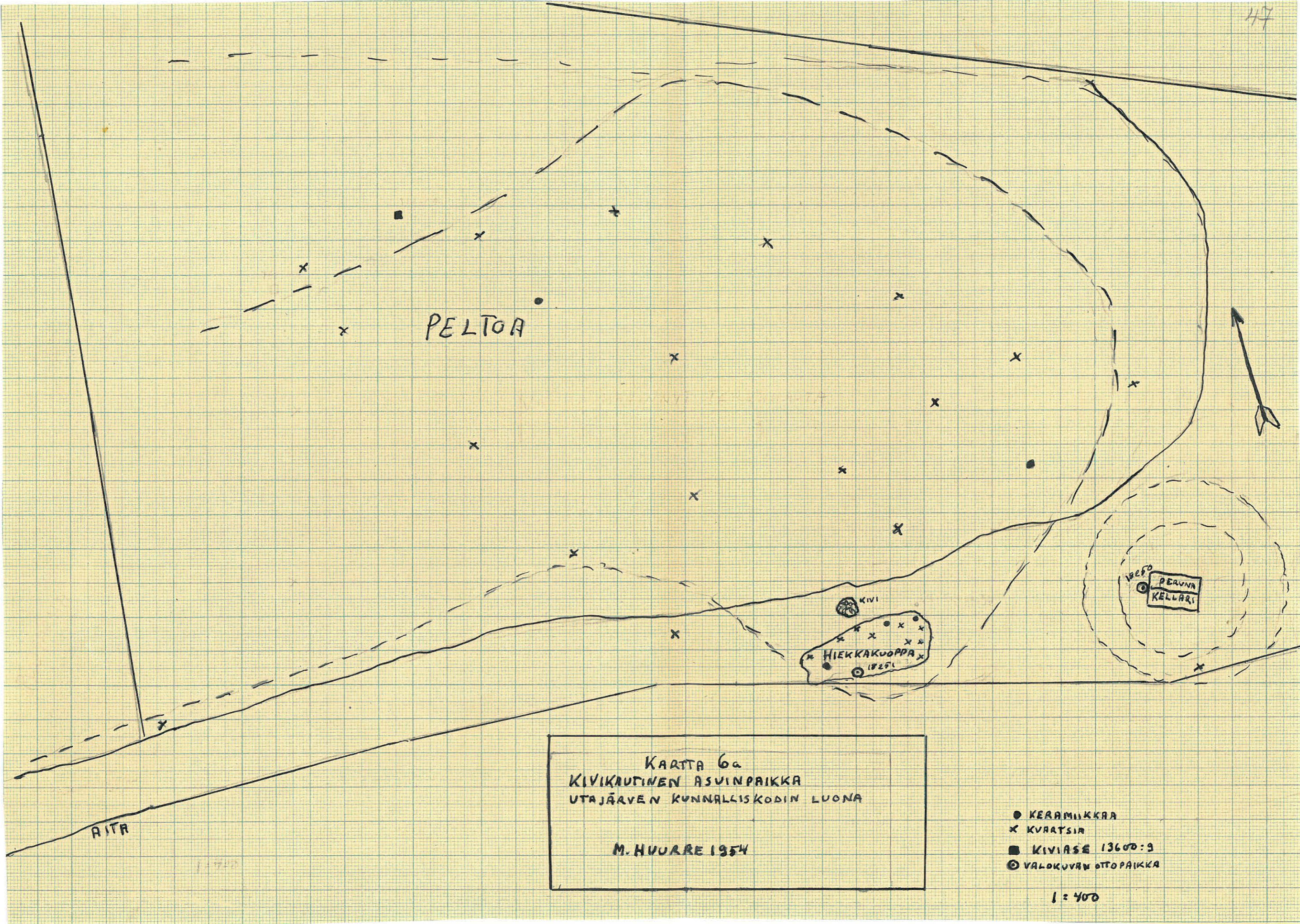
PELTO

SOTKAJÄRVI

X KVARTSIA

MITTAKAAVA 1:800

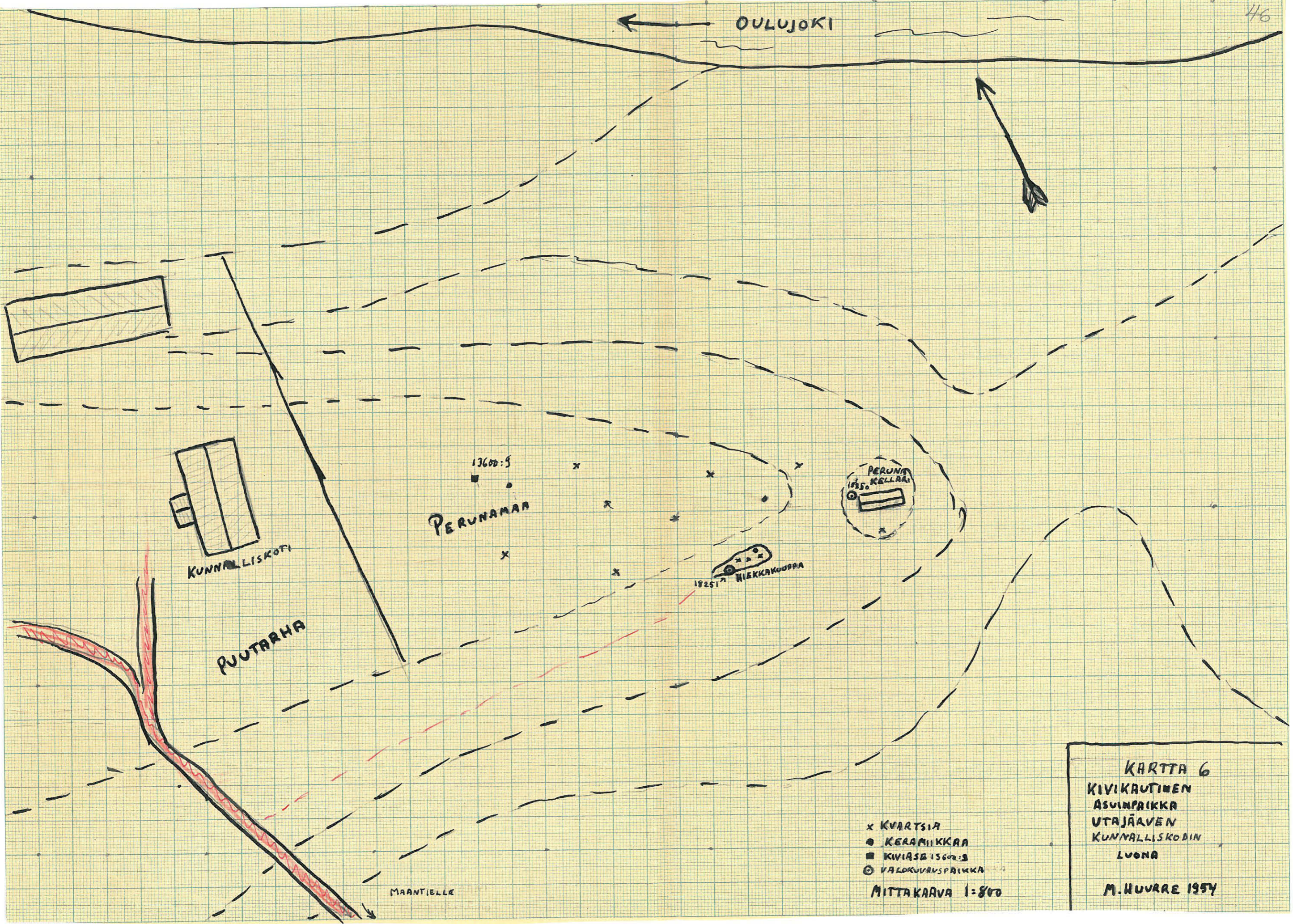

KARTTA 6a
 KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA
 UTAJÄRVEN KUNNALLISKODIN LUONA
 M. HUURRE 1954

- KERAMIKKAA
- x KVARTSIA
- KIVIASI 13600:3
- ⊙ VALOKUVAN OTTOPAIKKA

1:400

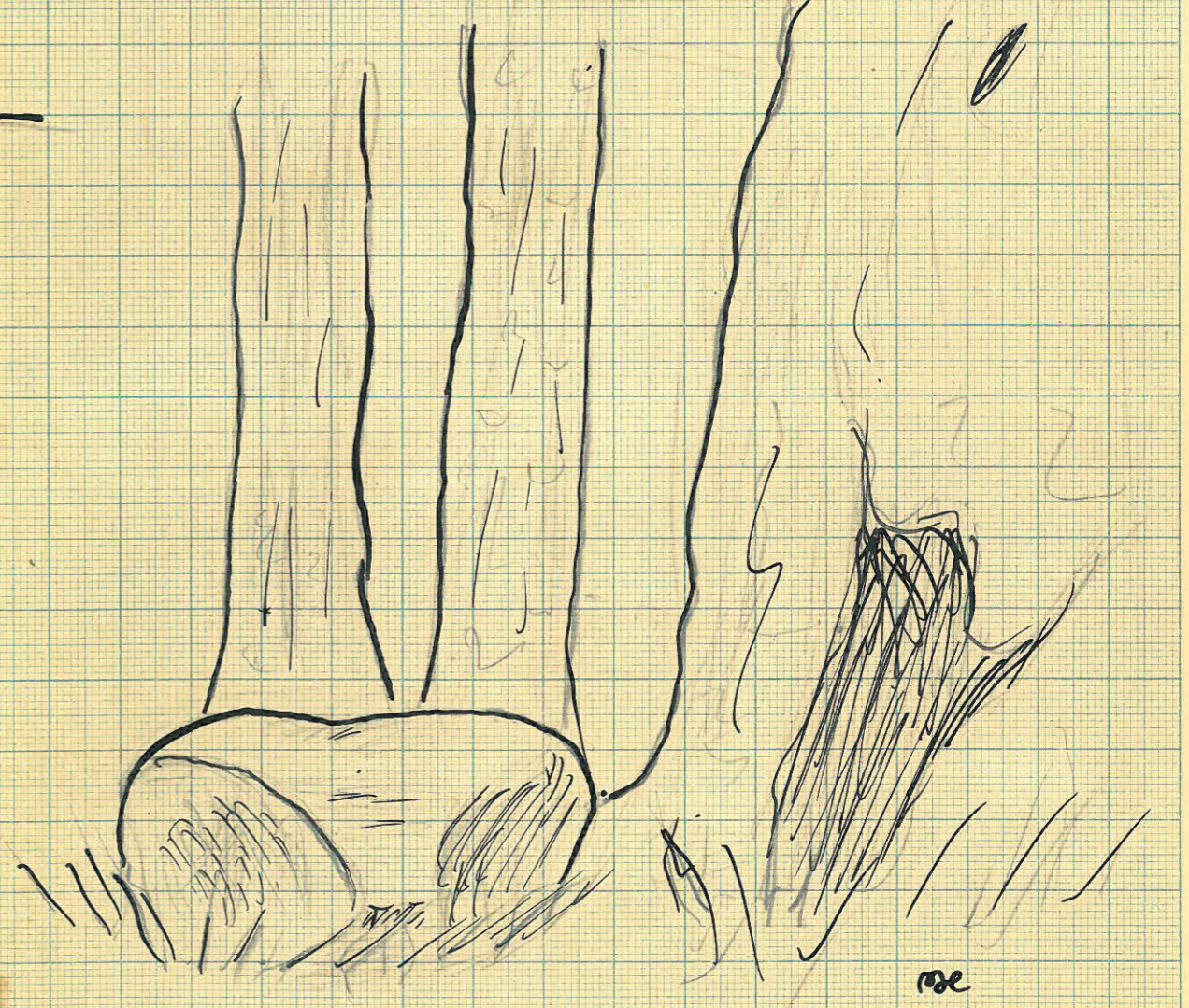
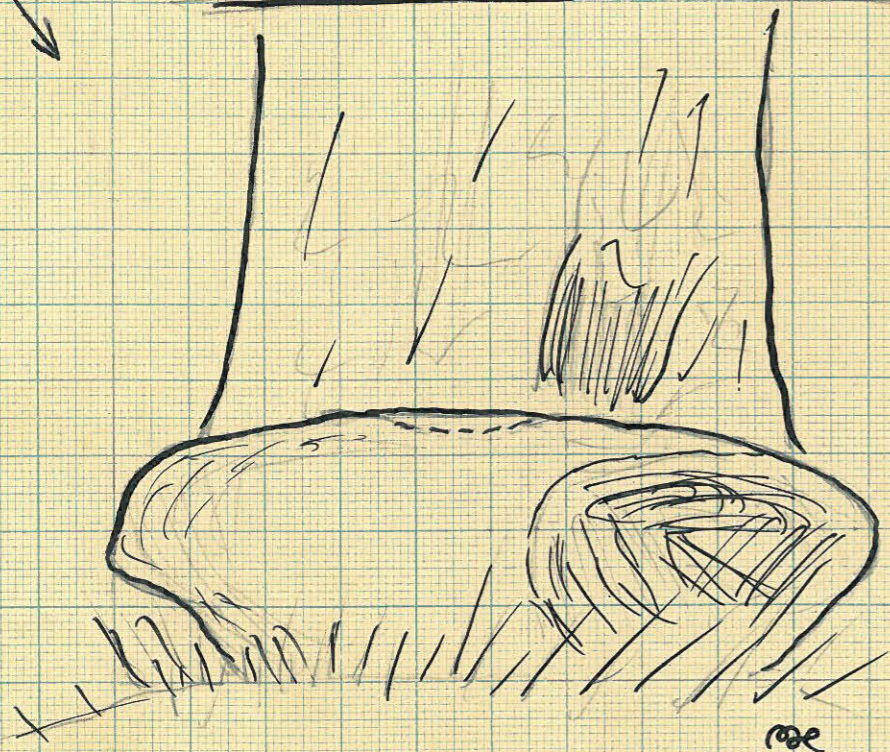
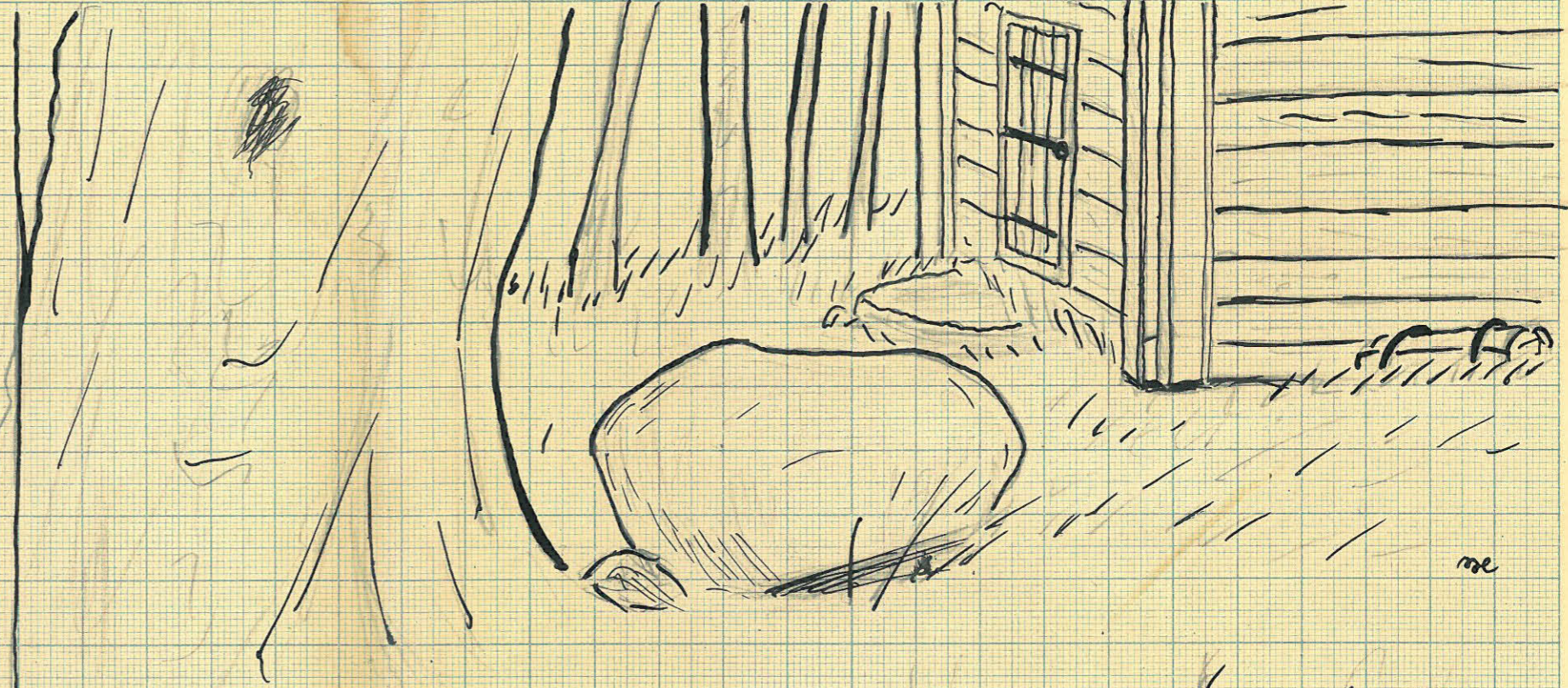
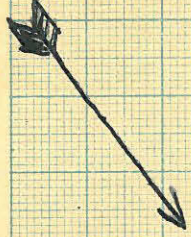
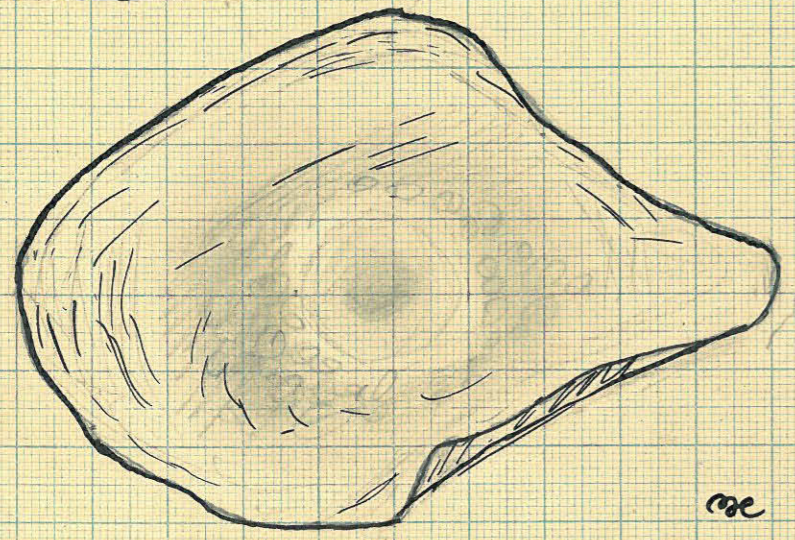
OULUJOKI

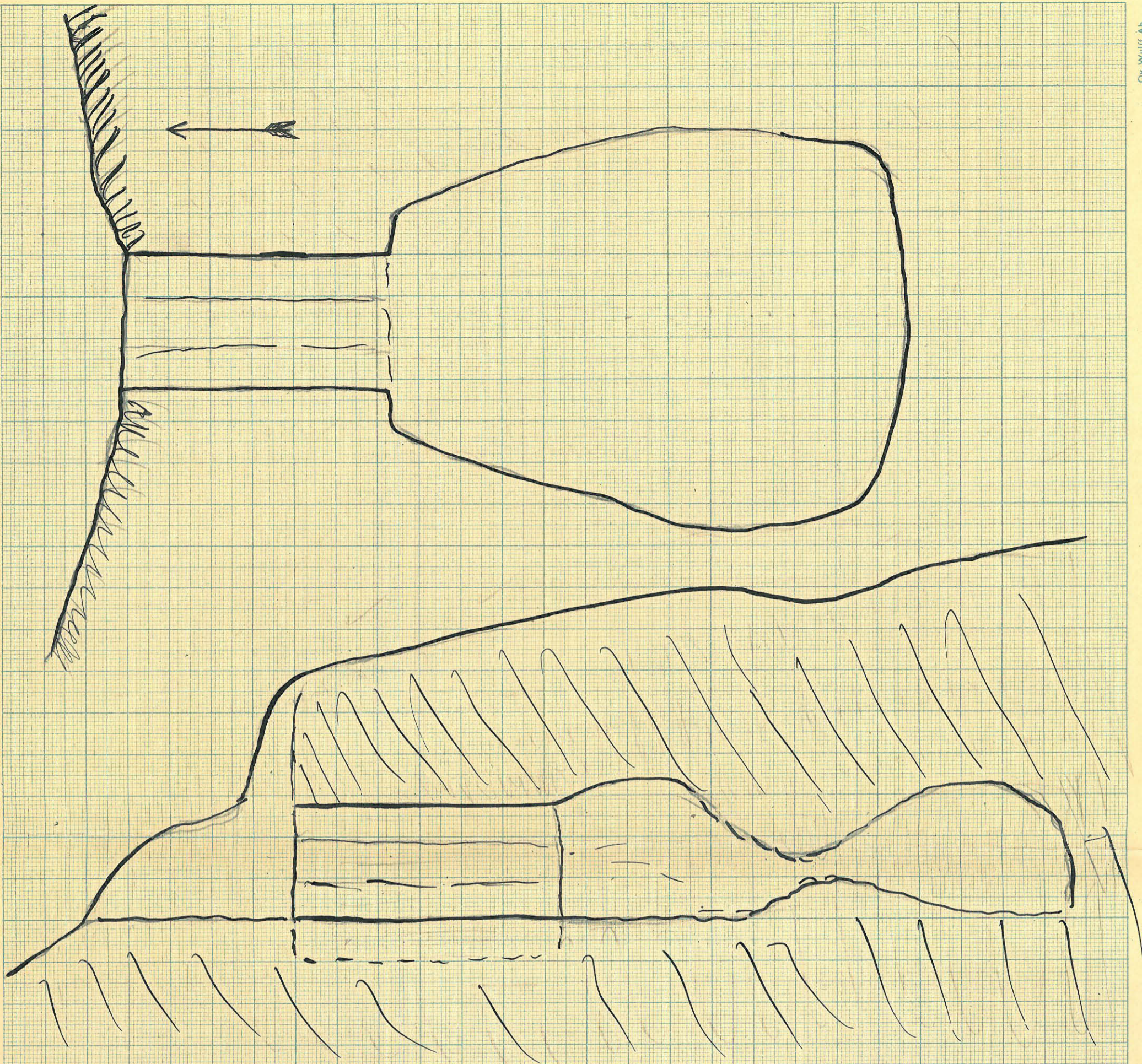
- x KVARTSIA
 - KERAMIKKAA
 - KIVIASA 13600:9
 - ⊙ VALOKUVAUSPAIKKA
- MITTAKAAVA 1:800

KARTTA 6
 KIVIKAUTINEN
 ASUINPAIKKA
 UTAJÄRVEN
 KUNNALLISKODIN
 LUONA
 M. HUURAE 1954

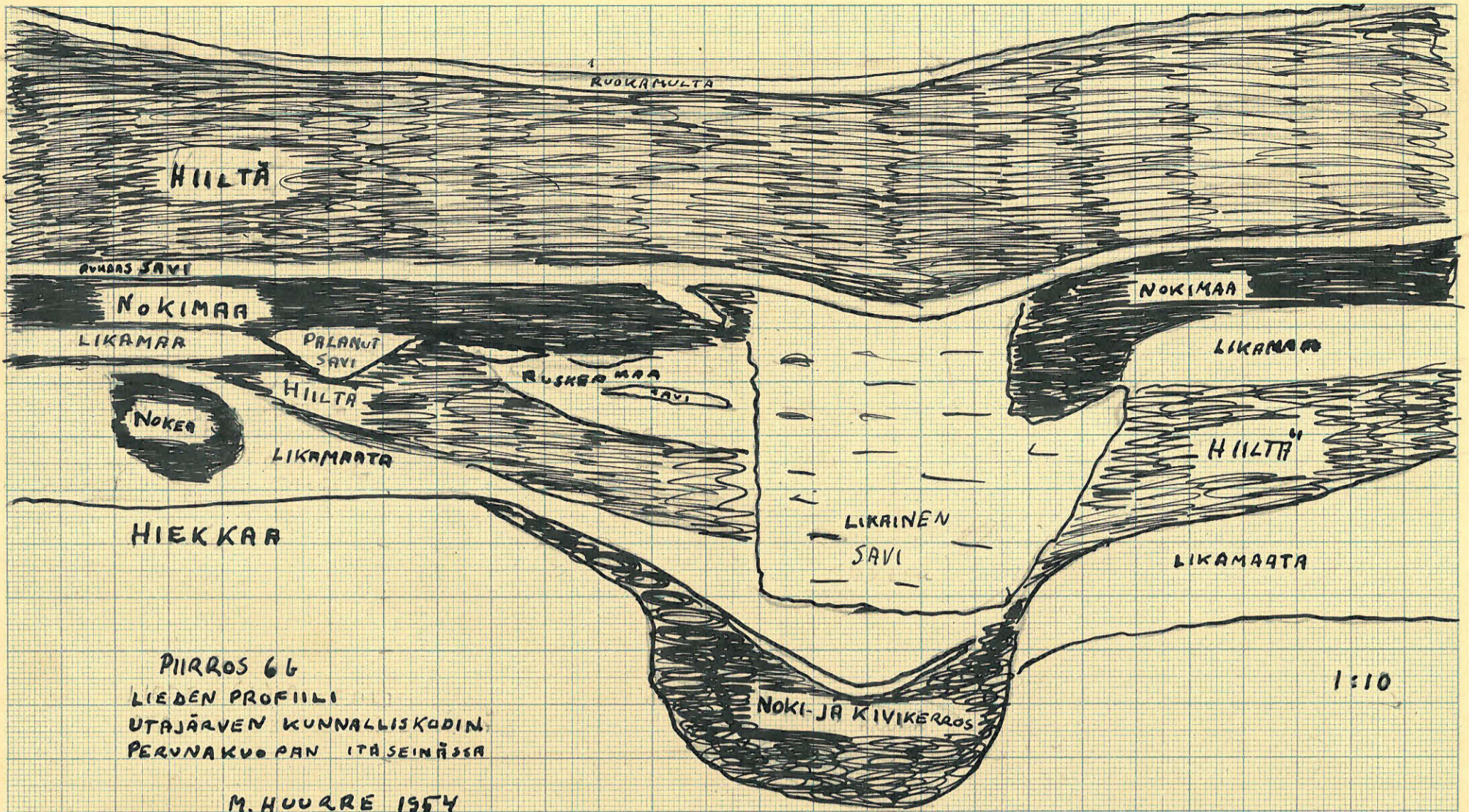
PIIRROS 14
 UTAJÄRVEN
 KIRKON LUONA
 OLEVA
 KUOPALLINEN KIVI
 M. HUURRE 1954

1=10

PIIRROS 12
LUOLA HILTULANSARRESSA
M. HUURRE 1954
1:20

PIIRROS 66
 LIEDEN PROFIILI
 UTAJÄRVEN KUNNALLISKODIN
 PERUNAKUOPAN ITÄSEINÄSÄ
 M. HUURRE 1954

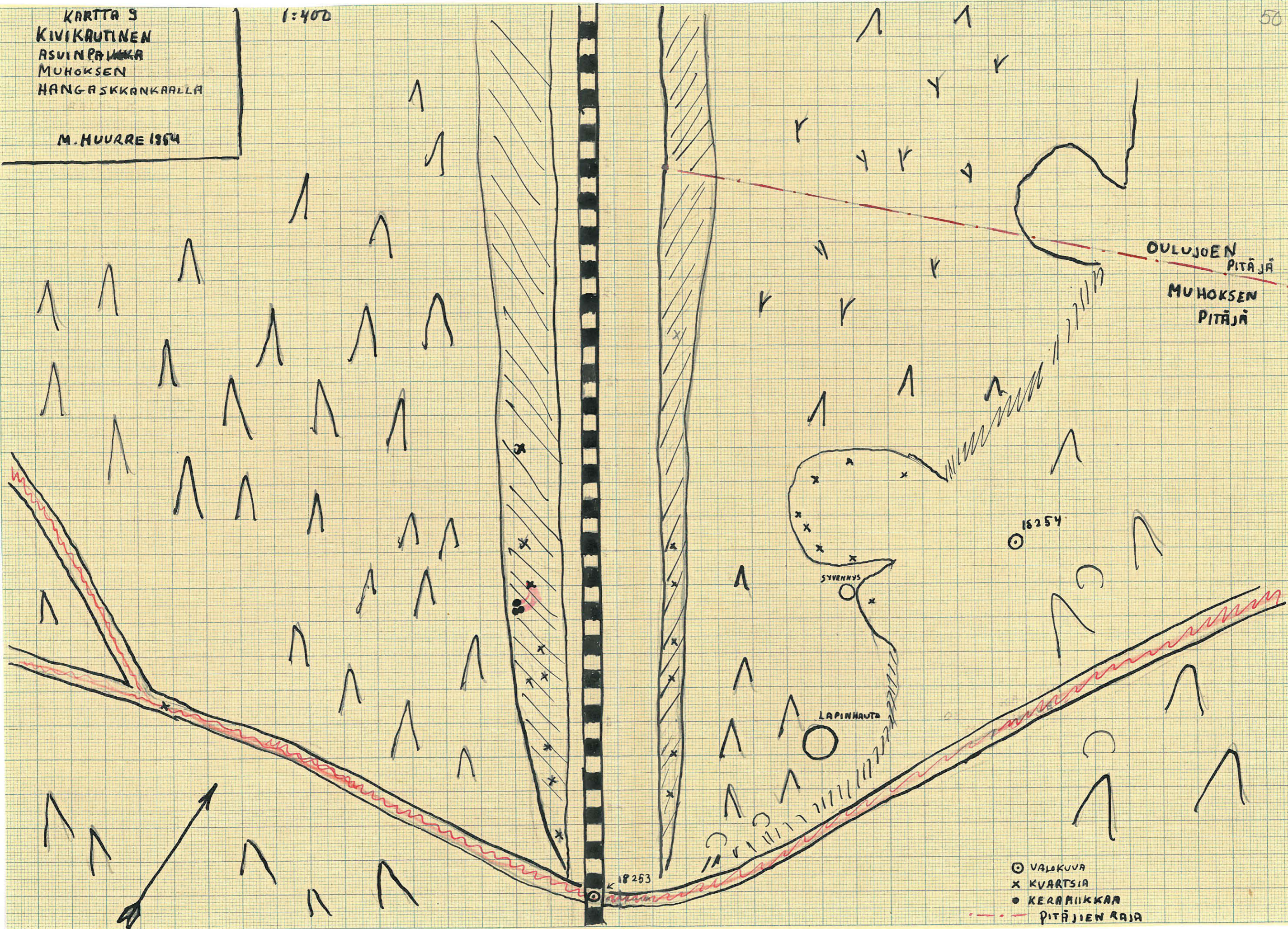
PIIRROS 6c
 HIEKKAKUOPPA UTAJÄRVEN KUNNALLIS-
 KODIN LUONA.
 M. HUURRE 1954

- x KVARTSIA
 - o KERAAMIKKAA
 - o VALOKUVA 18251
- 1:100

KARTTA 9
KIVIKAUTINEN
ASUINPAIKKA
MUHOKSEN
HANGASKANKAALLA

1:400

M. HUURRE 1954

OULUJOEN
PITÄJÄ
MUHOKSEN
PITÄJÄ

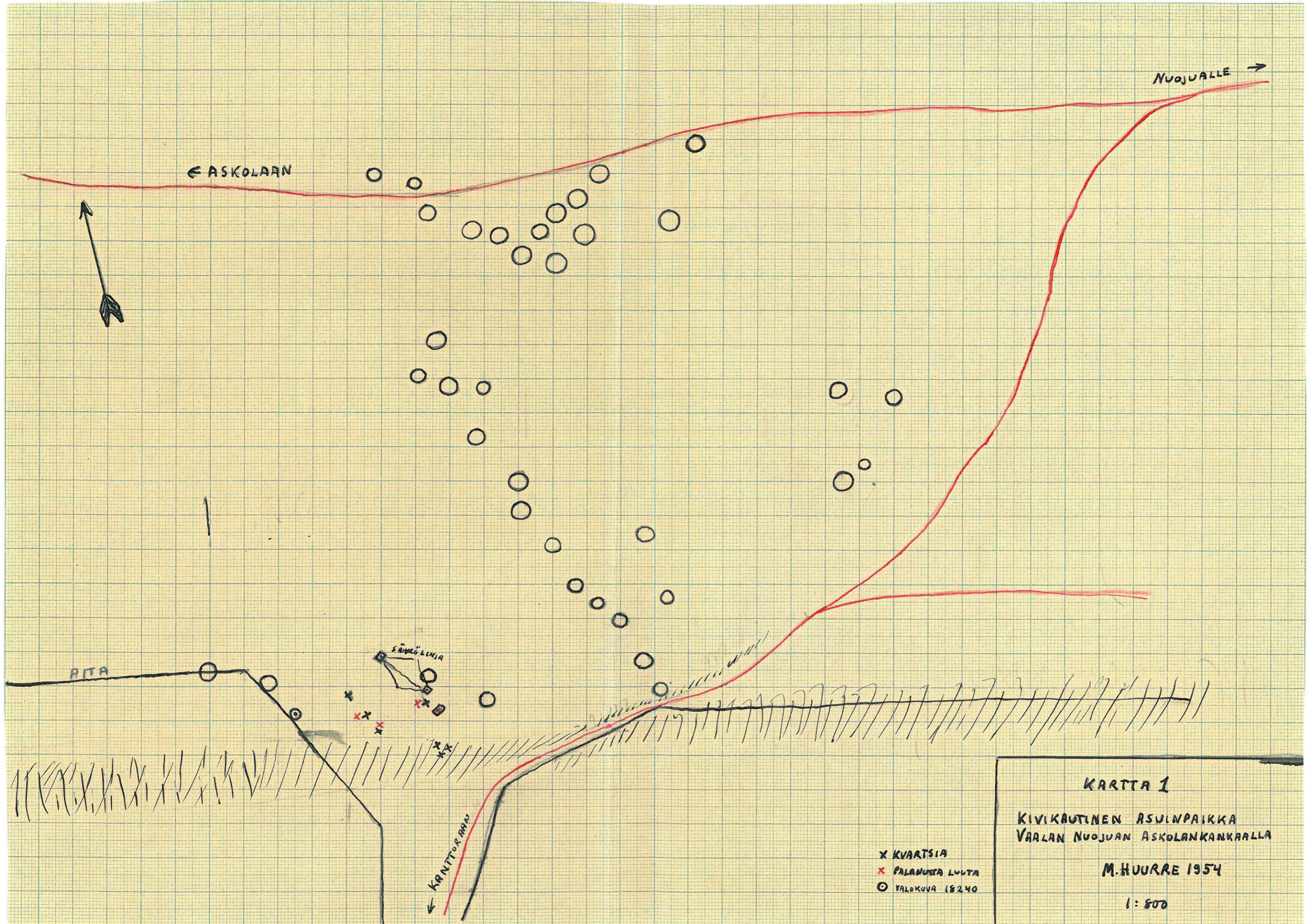
- VALOKUVA
- x KVARTSIA
- KERAMIKKAA
- - - PITÄJIEN RAJA

SYVENNYS

LAPINHAUTA

18253

18254

KARTTA 1

KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA
 VAARAN NUOJUAN ASKOLANKANKAALLA

M. HUURRE 1954

1:500

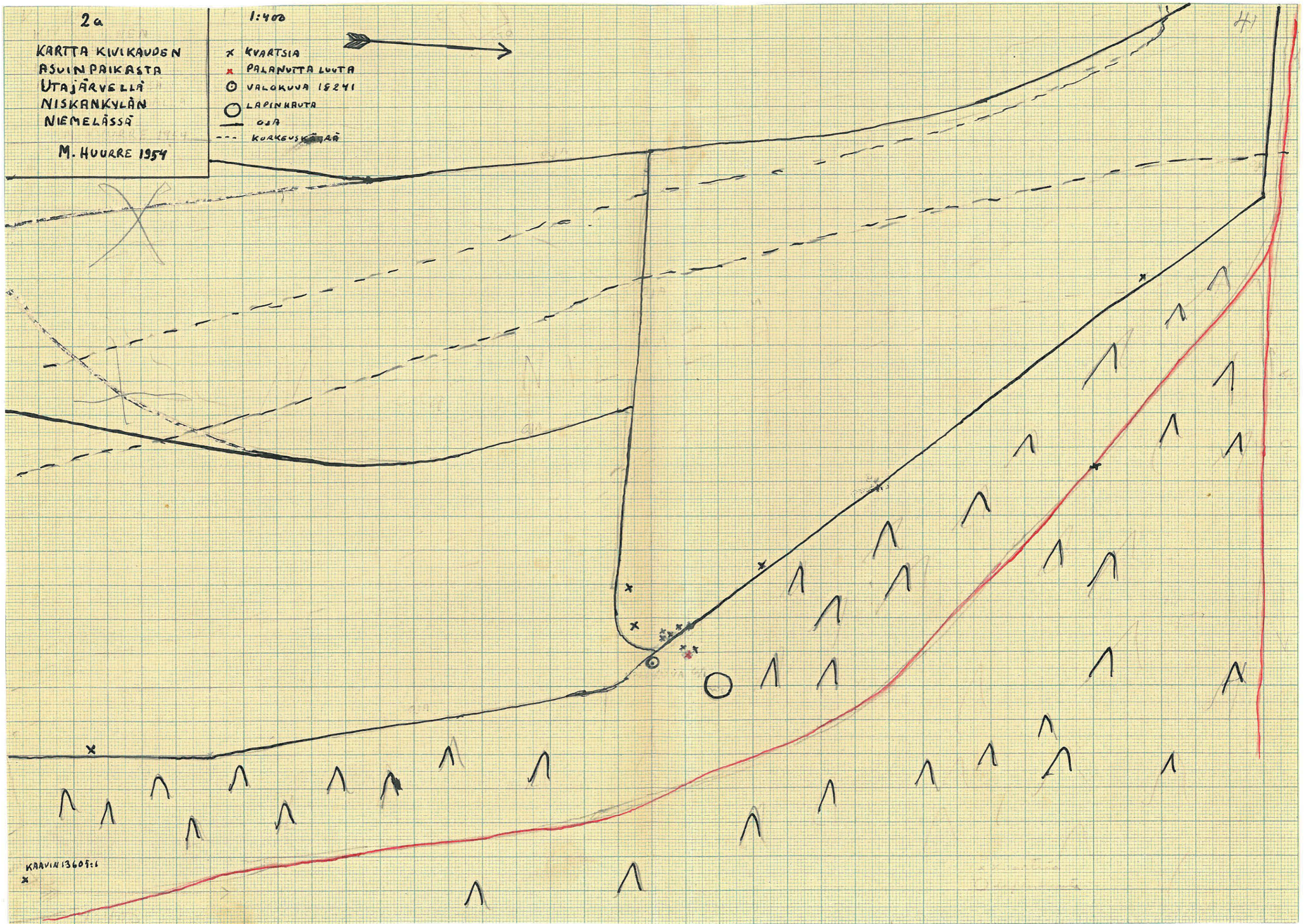
2a

1:400

KARTTA KIVIKAUDEN
ASUINPAIKASTA
UTAJÄRVELLÄ
NISKANKYLÄN
NIEMELÄSSÄ

M. HUURRE 1954

- x KVAARTSIA
- * PALANUTTA LUUTA
- VALOKUVA 1924
- LAPINKAUTA
- OSA
- KORKEUSKÄÄRÄ

KAAVIN 13609:1

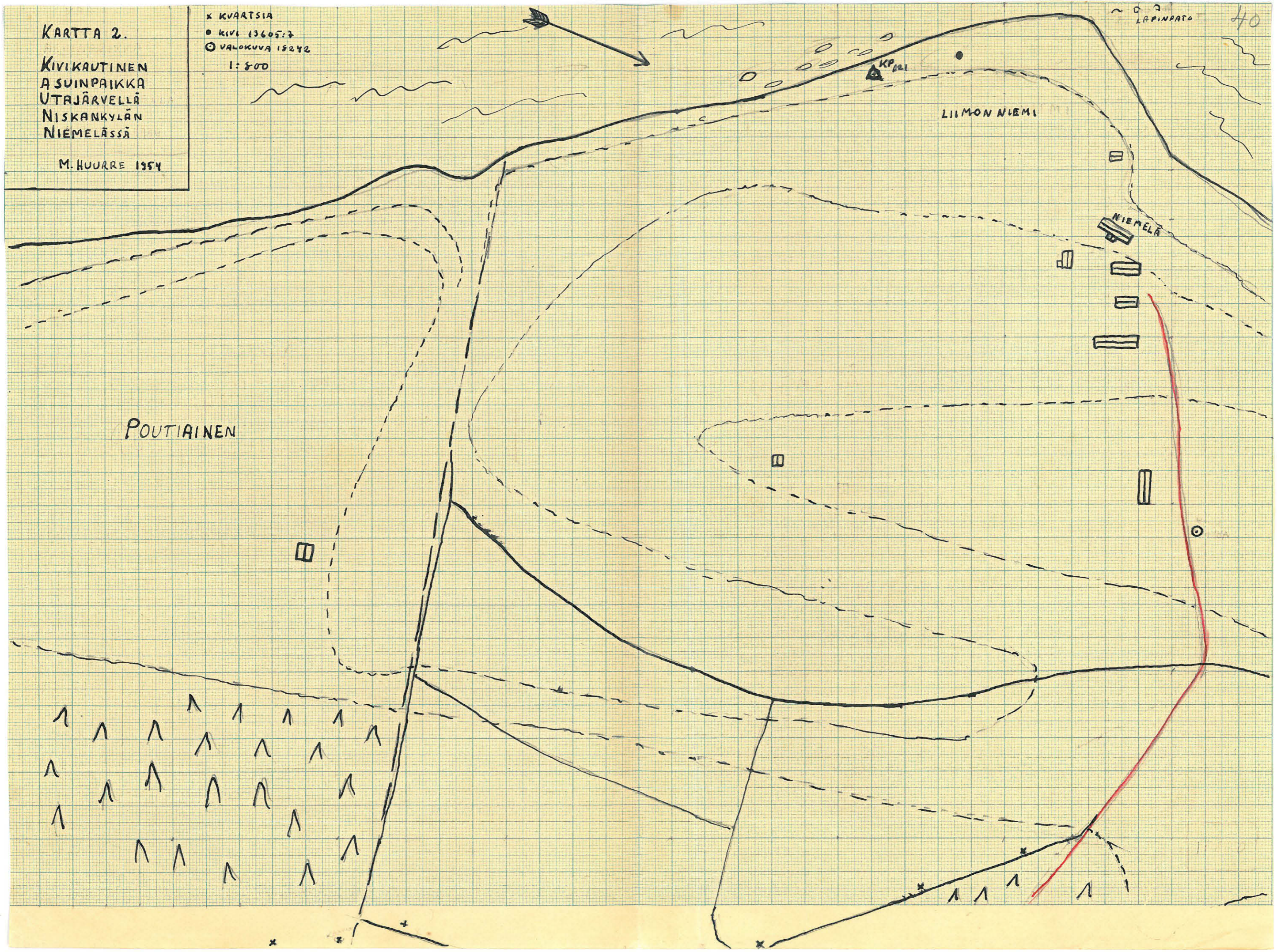
KARTTA 2.

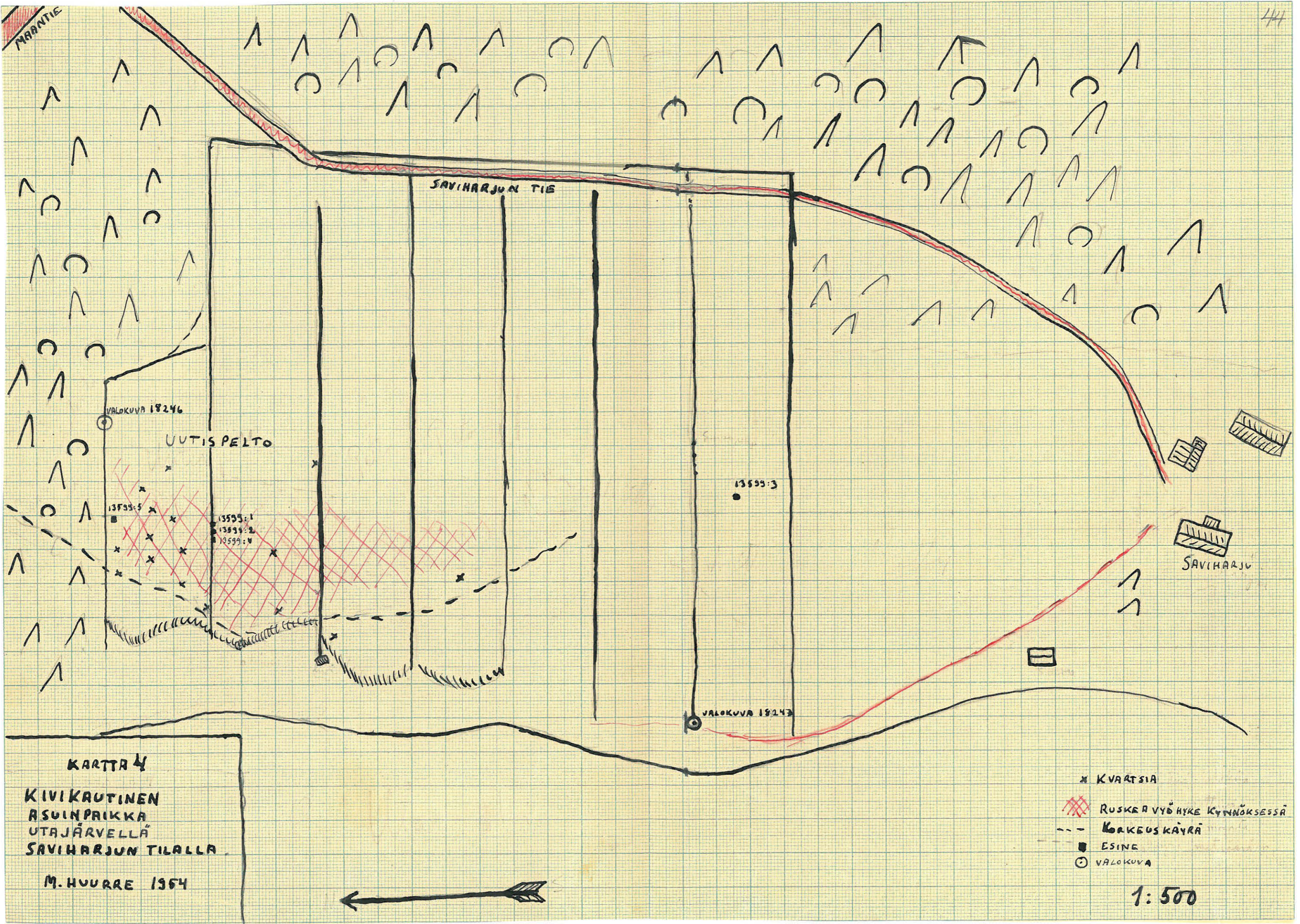
KIVIKAUTINEN
ASUINPAIKKA
UTAJÄRVELLÄ
NISKANKYLÄN
NIEMELÄSSÄ

M. HUURRE 1954

- x KVAARTSIA
 - o KIVI 13605:3
 - o VALOKUVA 15242
- 1:800

40

KARTTA 4
 KIVIKAUTINEN
 ASUINPAIKKA
 UTAJÄRVELLÄ
 SAVIHARJUN TILALLA
 M. HUURRE 1954

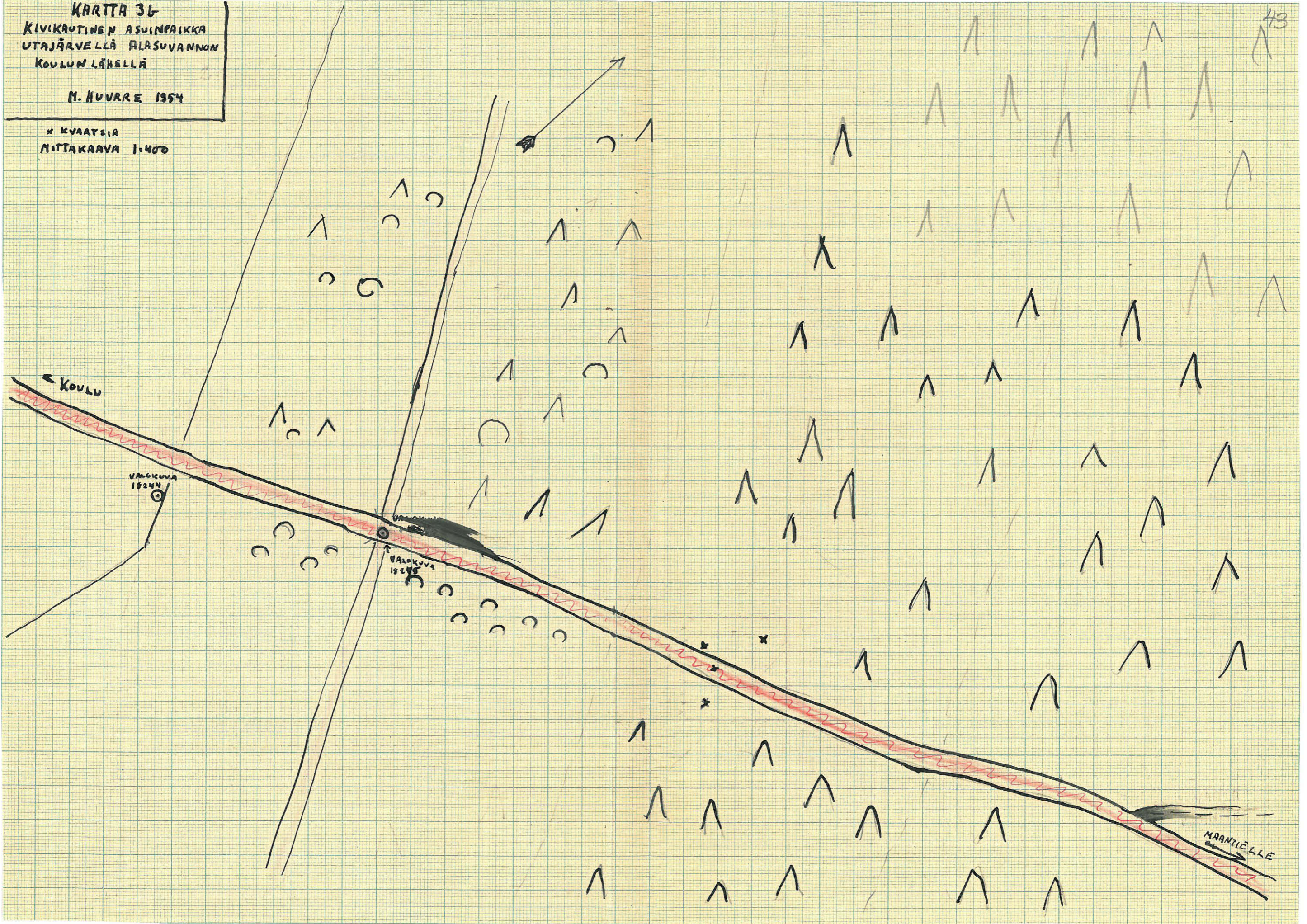
- x KVAATSIJA
- ▨ RUSKAA VYÖHYKE KYNNÖKSESSÄ
- - - KORKEUSKÄYRÄ
- ESINE
- VALOKUVA

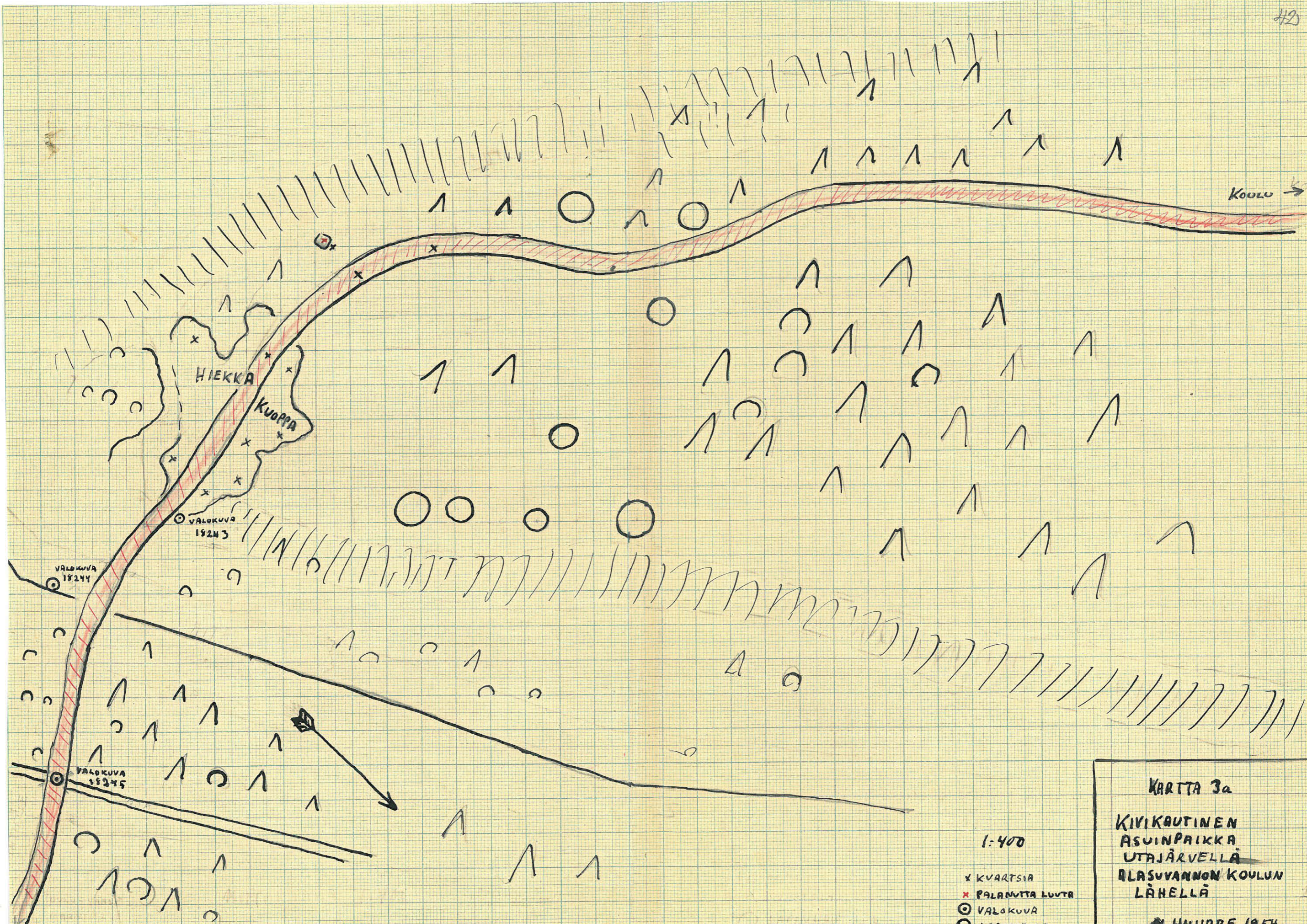
1:500

KARTTA 36
KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA
UTAJÄRVELLÄ ALASUVANNON
KOULUN LÄHELLÄ

M. HUURRE 1954

* KVAATSEJA
MITTAKAAVA 1:400

KARTTA 3a

KIVIKAUTINEN
ASUINPAIKKA
UTAJÄRVELLÄ
ALASUVANNON KOULUN
LÄHELLÄ

1:400

- x KVAARTSIA
- x PALANUTTA LUUTA
- ⊙ VALOKUVA
- LAPINHAUTA

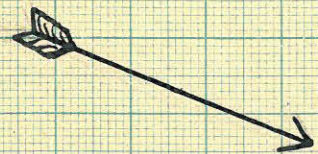
M. HUURRE 1954

KAARTTA 5
KIVIKAUDEN
ASUINPAIKKA
UTAJÄRVELLÄ
KIRKONKYLÄN
NIEMELÄSSÄ

M. HUURRE 1964

1:400

45

LATO

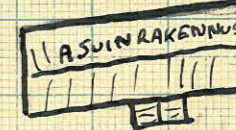

MATTI
NIEMELÄ

SAUNA

VE NE
VAJA

ASUINRAKENNUS

KALLAN

PERUNA
KUOPPA

JAAKKO NIEMELÄ

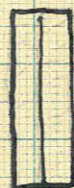
ASUINRAKENNUS

RITTA

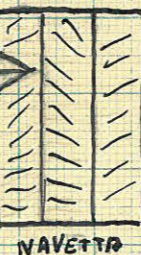
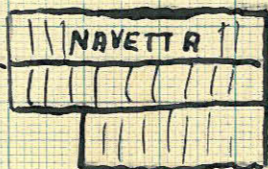
LIITERI

VANHAN
NAVETAN
KIVIJALKA

NAVETTA

NAVETTA

VAJA

